
خطبه‌هاړ مجموعه‌سی

جمعه و عیدلرده برنجی دفعه اولهرق ترکیجه او قولان خطبه‌هاړ

اثر

الامام عبد الرحمن نیازی نور محمدزاده الحاجیطرخانی

سنه ۱۳۲۶

هر حقرقی صاحب اثره عائنددر.

حاجطرخانده ملاح. عمرق و شرکاسی مطبعه‌سنده طبع ایدلدی.

۱۹۰۸ نجی سنه

АСТРАХАНЬ.

Типографія А. И. Умерова и Ко.

افادهء مرام :

بزلری یارادن و صانسز نعمت لرینه مظهر بیوران جناب رب
 متعال حضر ت لرینه حمد و ثنا و طریق هدایتی و احکام الہدی تبلیغ
 بیوران سید مرسول اکرم محمد بن عبد اللہ حضر ت لرینه صلوات شریفه
 و تسلیمات بعدندہ تحدیث نعمت اولمقی اوزره شو بلهجه افادهء مرام
 ایدہ ر مکہ : عبد عاجز ۱۹۰۶ نجی سنہ میلادیہ سی فبرال دہ ۲۵ یاشمہ
 (محکمہ شرعیہ ارینبورغیہ) دہ امتحان قیلنوب امام ، خطیب و مدرس لک
 شہادت نامہ سنہ نائل اولوب شو سنہ دہ مسقط رأس اولان حاجی طر خان
 شہرنک تیاک نام قسمندہ بر محمدیہ رسماً امام ایدلیم . جوار
 محلہ مزک خطیبی ملا عبد المجید عبد اللین حضر ت لری شو سنہ سنتابر
 ایچ لرندہ اسیر فراش اولوب یاتدقده حقیر لرندن محلہ جامعندہ جمعہ
 نماز لرندہ امام اولمقی لطفاً التماس ایتدی . بن امام اولان محلہ دہ
 جمعہ نمازی اوقولما یوردی . حقیر لرین قبول ایتدم . مشار الیہ برادر
 فاضل خستہ لکندن شفا یاب اولمیوب ۴۴ یاش لرندہ وفات ایتدی
 (رحمۃ اللہ علیہ) مرحوم شہرمزده موعظہ حسنہ لری ایله مشهور برنجی
 خطیب بلیغ ایدی . بن حقیرده شول قبول ایتدی کم زمانہ نبری
 جمعہ و عید لرده حمد و شہادہ عبارہ لری عربچہ باقیسی ترکیبہ
 خطبہ لری اوقوماعی برنجی دفعہ اولہرق عادت لنتیم . وشو خطبہ ارمہ ن
 بود دفعہ یکرمی (۲۰) عدتی گرچہ ناچیز ایسه لردہ . بر یادگار قائدمقی
 املیلہ رسالہ شکلنک طبع ایتدروب نشرہ قرار و بردم . مقصدم معلومات
 فرو شلق دگل فقط اثر عاجزانہم ککندجه مهم کور نییور . لکن
 بنمچہ مهم و گوزل کور نمکنن ایسه واقعہ مهم اولماسی لازم دگلندر .
 بناءً علیہ عالم مطبوعاتندہ ظهور ایتسون دہ ادباء عصر و فضلاء
 دهر طرفندن لطفا و تنزلاً میزان تنقید و تحقیق لرندن کچر لسون .

صکړه ديگرلی يا ديگرسز برشی ایدیکی تظاهر ایدر . اول وقت بنده اثرمک ماهیتینه قانع اولورم . و برده مختصراً ترجمهٔ عالم اولمق اوزره تأسفی وتشکرمی متضمن شو جمله لریده یازیبورم : نام حقیرانه عبد الرحمن نیازی در . ولی نعمتم اولان پدر عزیزم ترکمان قبیله سندن نور محمد بن محمد نیاز بن بوکامبای الترمکمانی در . پدرمک صنعتی ؛ بورک و طون تکمک و بونلر ایله تجارت ایتمک ایدی . طوقز یاشمه زمان ایللی بش یاشنده پدرم وفات ایتدی . (رحمة الله علیه) . شقتلو آنامک تربیه سنک قائم . فرصتلی و قیمتلی وقتلرمی بیهوده اوز دردم . چونکه ۷ یاشمن ۱۸ یاشمه قدر اولان عمر سرمایه سنی ایکی مکتبده اوز دردم . هر ایکیسند بنم و معاصر لرمک بختسزل کمردنمی ؟ ! تعلیم ویره جک ذاتلرک اهیت ویردکلری وظیفه لر شا کردلره تعلیم و تربیه وظیفه سنه باشقه برر وظیفه لر ایدی ! ! ... - صنعت طریقت علیه ! برینک ، حل دعاوی و خصومات نسائیة ! دیگرینک . بو افندیلرک بزلره تعلیم ویرمگه ، عمر عزیزم بوشه اوز ایورمی یوقی دقت ایتمگه دوغروسنی دیدکده وقتلریده یوق ایدی . بناءً علیه اوزلرنی معذور کورگانلردر ؟ ! راقم عاجز ترتیبلی بر تحصیل کورمادکم سببلی تحصیل علمدن بالکلیه مایوس اولورلغی درجه گه ایرشمشدم . زیرا دقت ایدلسون ! ۱۸ یاشه ایرشندی ، ۱۱ سنه مکتبه دوام ایدلدی ، نتیجه : علم حالدن صورالقدن باش بوگولور ! تاریخ مقدسدن سؤال ایدلکک صامساز اولنور ! حسابدن سؤاله قزارولور ! جغرافیادن برنه کیی سؤالنه بیر اوکوز بوینوزی اوستنده دیپیلور ! فقط جناب رب العزة بنده لرنی خیره موفق ایتدی : شهرمزه محترم مدرس ملا عبد الرحمن بن اسمعیل العمری حضرتلرینک مدرسه سینه قبول ایدلدم . علم الصرفدن باشلاب تحصیله کرشدم بوکلا علاوه

علم حال ، تاریخ ، جغرافیا ، حساب ، املا و حسن خط درس لرنی او گرانه باشلام . بوننن مقدم ذکر ایتدیکم مکتبلرده صرف عربی دن برشی آکلامادیغم حاله عربی العبارة کتابلردن : تحفة الملوك ، صعلوك ، حلبی صغیر و مختصر الوقایه بیله « کوتاروب » یورمشتم !! حمدلر اولسون بش ، التی سنه مدرسه مذکوره ده تحصیلک دوام ایدوب مشار الیه استاذ حضرتلرینک حلقه درسنگ قابلیت واستعدادم قدر متعارف علم و فنلردن استفاده ایتتم . حالم ، معیشتم وقوه مادیه مساعد اولمادیغی سببلی باشقه دیاره تحصیل علوم وتوسیع معلومات ایچون سفرم واقع اولمادی ، دگل داغستان ، ترکستان ، و عربستان حتی معروف قزان شهرنی بیله کورمک میسر اولمادی ! استاذ فضیلتمندمک اولاد وطنه ایتدیکی تعلیم وتدریس خدمتلرینه قارشی حصه مه دوشان تشکرات مخصوصه می بواورنک علما عرض ایدهرم . ویاشاسون بویله ابراز انسانیته موفق اولمق اولان ذوات کرام ! دیه ختم کلام ایدهرم .

ملا عبدالرحمن نیازی نور محمد زاده الترکمانی الحاج طرخانی .

خطبه‌لر مجموعه‌سی

جمعه و عیدلرده برنجی دفعه اولرق ترکیجه او قولان خطبه‌لر

اثر

الامام عبد الرحمن نیازی نور محمدزاده الحاج طرفانی

۱۳۲۶ سنه

هر حقوقی صاحب اثره عاقددر .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١)

﴿ خطبته جمعہ ﴾

الحمد لله أمهل في أجالنا ووسعته * وكرر لنا سنة لتندراك
 فيها ما فات من الطاعات المنوعة * وابتدأ العام بالشهر
 الحرام اعانة على الخير وتوسعة * وانا لندرجو من الله ان
 يوفتنا فيه، للاعمال الحسنة * اشهد ان لا اله الا الله وحده
 لا شريك له * واشهد ان سيدنا محمدا عبده ورسوله
 الذي بلغ الرسالة وادى الامانة * وَعَلَّمَنَا الشَّرَائِعَ وَمَا
 لَنَا فِيهِ الْمَنْفَعَةَ * صلى الله عليه وعلى آله واصحابه ومن
 اتبعه *

اما بعد. جناب رب العالمين حضرتارينه حمد وثنا ورسول اكرم
 افتمزه صلوات شريفه دن صوگره؛ محترم جماعت مسلمين! شکر لر
 اولسون صحت وسلامتلك ايله سنه هجرية سنهه نذک سمنه مبارکه سینه
 ايرشدک. عربستان چوللرنده ياشامقده اولان اقوام اجنک (لا اله الا الله
 محمد رسول الله) کلمه طيبه سيله دين مبین اسلامه دعوته بيورلمش،
 احکام جليله سيله جمله حکمت و فلسفه اربابنى حيران قالديران قرآن
 کريم کندينه ايندريلمش سيکمز رسول اكرم صلى الله عليه وسلم نذک
 مکة مکرمه دن مدينه منوره هجرتلرينک شو سنه سى بالجمله اهل ايمان
 قرداشاره مبارک اولغای. وبويله نيچه سنين مبارکيه ايرشمکنى جناب

الله میسر و نصیب ایلگای.
 اوتکان سنه ده حسابی جناب الله نڭ کندینه معلوم اولغان قدر
 قرداشلرمز مهلتلی ، فرصتلی عمرلرنی تمام ایدوب ارتحال دارالبقاء
 قافله سیله (کاروانیله) سفر ایتدیلمر . (رحمهم الله تعالی رحمة واسعة)
 اوتکان سنه اوتدی گویا بواغان کبی ! لکن بوشقه اوتما دی بخش لق
 ویمانلقن نیلر قیللق همه سی اول سنه نڭ آیلمر ، هفته لری ،
 کونلری ، ساعتلری ایله عمل دفترلرمزه قید و ثبت ایدلدیلمر
 حاله اوتدی ، تللمزده گی سوزلر و اعضالرمزدن صادر اولغان عمللره
 شاهد اوللق اوزره اوتدی . بویاڭی یل کردی . جناب الله فضل
 و کرمی ایله بزه فرصت و یردی ، امهال ایتدی (مهلت و یردی) دقت
 ایدلم اهمال ایتما دی (هر بر حرکتی تفتیش سز نظارت سز قالدیرما دی)
 بوسنه یه ایرشکمکز حق تعالی نڭ بیوک لطف و احسانیدر . چونکه غفلتله
 کچمش عمرلرمزده گی عیب و قصوراتمه کفارت اولورلق خیرات
 و حسنات اشلاب انسانیت و اسلامیته موافق حرکت ایتمک ایچون
 مساعه و فرصته نائل اولدق . بس زماننڭ بیک اهمیتلی شی ایدیکنی
 فکر ایدوب قالغان بش اون کونلک عمرمزه اتفاق ایله فائز سی
 عموم ملتکه قایتاجق اشار اشلیم . مؤمنلر بارچه سی قرانداشلردر
 معناسنک اولان آیه جلیله یه موافق حرکت ایدوب یاراماز احوالرمزی
 اصلاح و جناب الله نڭ و یردیکی نعمتلرینی یرینه صرف ایدوب شکرانه
 قیلالم . سید الوجود افندمز حضرتلری بوندن ســــــنه مقم مدنیت
 اساسنی قورماق ، وظائف انسانیه یی کمال حریتله اصحابنه تعلیم و یرمک
 مقصد مقسبله اذن خدا برله مک فی ترک ایدوب ایرکن اولان مدینه یه هجرة
 بیورمشلر ایدی . هجرة دیمک مصلحت اولمیان برشینن ترک ایتمک
 دیمکدر . شمدی بز امتلریک هجرة ایدلم ! لکن بزلر وطنمز

اولان بوشهرمزدن هجرته مجبور اولغانمیز بوق! حق سبحانه مجبور ایتماسون. بزلره باشقچه هجره لازم. بزلر نفاق دن اتفاقه هجره ایدیهیک، حسد وعداوتدن غبطه ومحبته هجره ایدیهیک، خیانت وظلمدن امانت وعدالت هجره ایدیهیک، غفلت، کسالتدن سعی واجتهاده هجره ایدیهیک، بکا نیگه کرا کدن همهمزه لازم اعتقادنه هجره ایدیهیک، مهالتدن علوم ومعارفه هجره ایدیهیک، افتراق دن اتحاد هجره ایدیهیک، ذلت ومسکنتدن شرف وعزته هجره ایدیهیک. جهانده اڭ بیوک قوه علم اولدقندن یاشلرمزنی واولادلرنی بوقورال ایله قورالاندرایق. علم یولی سبیل الله در. (الله یولیدر) بویولده همت واعانه لرمزده اصلاقصورلق وبخیل لک قیلمایق. اتفاقه جمعیت لر ترتیب ایدوب مشورت لر قیلوب علم یورطاری اولان مکتب ومدرسه لرمزنی قارایق کوتهیک، استعدادلی ولیاقتلی شا کردلرمزنی بیوک حکومت مکتبلرند ه تحصیل ایتدروب اوزمزدن دعوا وکیل لری (آدواکاتلر) واوزمزدن طبیب وطیبیه لری یتشدرایک، بو وظیفه لری (اشلر) همه سی بزنڭ بویتمزده غی اڭ بیوک وتیوشلی خدمتلر در. زمان وحالیز بوتلرنی تلیدر. و دینمزه بو اشلر ایله بیورادر.

عزت لو جماعت! بزلردن سزی خیره دلالت سزلردن اعتبار گزه آلوب دین حرمتنه خیرلی اشاره شروع ومباشرت اولورسه جمله مزه نصیب اولور فوز، نجات وسعادت. (وقفنا الله للاعمال الصالحات)

(ایکنجهی خطبه)

الحمد لله * نحمده ونستعیننه ونستغفره * ونعوذ بالله من شرور انفسنا * ومن سیئات اعمالنا * من یهده الله

فلا هضل له * و من يضال فلا هادى له * و اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له * و اشهد ان محمد عبده و رسوله * اما بعد فان الله و ملائكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه و سلموا تسليما * اللهم صل على سيدنا محمد و على آل سيدنا محمد بعدد من صلى و صام * اللهم صل على سيدنا محمد و على آل سيدنا محمد بعدد من قعد و قام * اللهم صل و سلم عليه و على جميع الانبياء و المرسلين و على ملائكتك المقربين * اللهم اغفر لى و لوالدى و لاساتدى و للمسلمين و المسلمات و المؤمنين و المؤمنات * اللهم ارض عن خلفاء سيد المرسلين سيدنا ابى بكر عبد الله العتيق بن ابى قحافة * و سيدنا عمر الفاروق بن الخطاب * و سيدنا عثمان ذى النورين بن عفان و سيدنا على المرتضى بن ابى طالب و عن سائر الانصار و المهاجرين * عباد الله ! ان الله يأمر بالعدل و الاحسان و ايتاء ذى القربى و ينهى عن الفحشاء و المنكر و البغى يعظكم لعلكم تذكرون * و اذكر الله تبارك و تعالى اعلى و اولى و اعز و اجل و اعظم و اكبر *

تنبیه :

برنجی خطبه دن باشقه خطبه لرنک آخزلرنده ایکنجی خطبه لری یازیلوب بارلمادی . بناءً علیه ایکنجی خطبه ایچون کتابنک صوگ صحیفه سینه مراجعت ایدیور . آنده خطبه ثانیه اولمق اوزره برنجه خطبه یازلدی .

(۲)

﴿ خطبه جمعه ﴾

الحمد لله هدا یوافی نعهه * ویکافی * مزیده * اشهد
ان لا اله الا الله وحده لا شریک له شهادة ارجو بها دخول
دار السلام * و اشهد ان سیدنا محمد ا عبده ورسوله
المبعوث بالاسلام * صلی الله علیه وعلی آله واصحابه
الذین منعمهم الله و مدحهم وجعلهم ائمة الانام *
اما بعد جناب رب العزته حمدوثنا ورسول اکرم حضرتلرینه صلوات
شریفه دن صوگره محترم جماعت ! بزمسلمانلره دینمزدن قدرلی ، شرفلی
وسوکلر نرسه یوق ایکنکنده و حیات اخرویه مزدن (آخرت ترکلکنندن)
آرتق درجه مطلوب شیده اولدیغنده اصلا شک وشبهه یوقدر .
فقط بونلردن برنجی سنی صاقلاو وایکنجی سینده ایرشو ایچون حیات
دنیه مزنگ معمور وتوزک اولماقی کرا کدر . دنیامزنگ توزکلیکنه سبب
شیلرده علم ، معرفت ، هنر و کسبدر . بونلره رعایت قیلغان کمسه لرنک
دنیا لری معمور و اوزلرندن صوگ کلوچیلره خیرلی فائزلی اثرلری
قالوب قیامته قدر حسن ذکرلری نللمرده مشهور اولوب ارواحلری

شاد و مسرور اردر . وبالعكس علم، معرفت هنر و كسب كه رعايت ايتمه گان كسه لر مقهور و خور، معيشت لري بي حضور دنيا لري باقصور كيلاچك اولاد لرينه قالدرغان ميراث لري، اورنكلري موجب حسرة و ندامت اولورلق فسق و فجور در . دقت اينگز جماعت ! انسانلره حيات دنويوه و سعادت اخرويه طريقلريني بيان و تعليم ايچون انبياء و رسوللر كيلوب هر برى معيشت دنويى لري ايچون برنوع كسب و هنر ايله شغل لنوب هيچ بر زمان غير يلك اللرينه نظر ايدوب تورمامش لر . مال آصراق ، اينگچيلك ، بالطاچيلق ، طوقوچيلق ، تگوچيلك ، تيمورچيلك ، سوداچيلق و بشقه تورلى كسب نكڭ هر برى ايله اشبو پيغمبرلر مشغول اولمش لر . آتامز آدم (على نبينا و عليه السلام) حضرتلري تدبير كامل لري سايه سنده بالالرينه قابليت و كرگنه ولائقته كوره صناعت و هنر اوگرادر اولمش لر .

بس جماعت مسلمين ! فكر ايدلم : آدم صفى الله ، نوح نبى الله ، ابراهيم خليل الله ، محمد حبيب الله و غير انبياء الله (صلوات الله عليهم اجمعين) هنر ، كسب و تدبيردن چاره سز و بونلردن حاجتسز عمر كچره و كلرى حالده ضعيف امتلرى اولان انسانلر قايجان بواشلردن حاجتسز اولور ؟ و قايجان بواملرگه محتاج اولماسلر ؟ دنيا ده انسانلرڭ فائلسيني موجب اولغان هر خيرلى معامله و كسب پيغمبرمڭ شريعتنڭ مقتضاسى اولدقندن عموم آدم اوغللرينڭ بعضسى بالنيات يعنى امت بولوب و ديننى قبول ايدوب بو شريعت برله فائلسنمقنه و بعضى سيده مثلاً زمانمزده مترقى ملتلر بالواسطه ديمك اسلام علماسى طرفندن تصنيف ايديلان كتابلردن استفاده بعندنه بو شريعت برله فائلسنمقنه درلر . بزلرده غفلت ايتمه يالم . دنيا مزي معمور ايتمك ، دينمزي صافلامق و بو سايه ده حيات اخرويه يه نائل اولمق مز ايچون

ذکر ایتدیکم علم، معرفت، کسب و هنرگه مباشرت ایدہ لم (کرسالم).
جناب اللہ حضرتلری مقاصد دنیویہ و اخرویہ مزہ موفق ایلگای.

(۳)

﴿ خطبہ جمعہ ﴾

الحمد لله رب العالمين * والعاقبة للمتقين * ولا
عدوان الا على الظالمين * احمده حمداً لا منتهى لعدده *
واشكره شكراً لا يحصى موصول مدده * اشهد ان لا اله
الا الله وحده لا شريك له شهادة مخلص في معتقده *
واشهد ان سيدنا محمداً عبده ورسوله الذي نبع الماء
من بين اصابعه * صلى الله تعالى عليه وعلى آله واصحابه
وتابعي مقصده * صلاة تدوم الى يوم يفر الوالد من
ولده * وسلم تسليمًا كثيرًا لا ينقضى مدى الزمان بل
يتجدد بتجدده *

امابعد جناب رب العالمين حضرتلرينه حمد و ثنا و رسول اكرم افندمن
حضرتلرينه صلوات شريفه دن صوكره جماعت مسلمين! سزله هر برتر كنوچي
وبارچه گز دليل ارسز جناب حق قرآن كريمه: «صاقلانگز اوزگزن
واهل اولاد لرگزن او تنن» مالنگ اولان شو: «قوا انفسكم واهليكم
ناراً» آية كريمه سيله كتوچيلك ايگ بيوك وظيفه گز ايد يکندن خبر
ويره در. رسول اكرم (صلعم) حضرتلرينه: «بارچه گز كتوچي وبارچه گز

کتوگزدن سوأل ایدله چکسکئز « معناسنده اولان شو : « کلکم راع و کلکم مسؤل عن رعیتہ » حدیث شریفنی سوزلامشله . بس اوزگزنی دنیا و آخرتده الله تعالی نك قهر و عذابندن صاقلامق ايله برابر اهل اهل بیتگزی ، اولادلرگزی تربیه ایتودن و کورکم ادبکه اوگراتودن هیچ غفلت ایتیمه سزلر . عاده الله نك جریانی و جناب خدا نك بو عالم فانیده قوبدیغی طبیعی قانون و فتنجه بالالرنك وجودکه کیلولرینه آتا و آنالرنك سلامتک ، اشتها و حیوانیتلری سبب اوله در . بودر جهده انسانلرنك باشقه حیوانلردن برده مزیت ، فضیلت و آرتقلغی یوقدر . اما شول وجوده کیلان بالانی صبی و قتنندن باشلاب تربیه لنماسه ، اداب اسلامیه اوگرا دیلماسه اول بالا اوسکاج صوره انسان اولسه ده بر حیوان حتی اگ یرتقچ حیواندن هم آزرغون بر حیوان اولوب اوزینه و باشقه لره قیلماسان ضرری قالماز . حمد اولسون مسلمان محله لرنده ار و قز بالالر ایچون مکتب و مدرسه لر آچلا ، لکن بالالرنك کیله چکک بزلره خیر الحلف اولوب اوسما کلری ایچون یا لگز مکتب و مدرسه گسه واروب قایتماقلریغنه یتمایدر . دقت ایدیگز ! مکتب و مدرسه ده آنلره دین و دیانت اوگراتله ، ذهنلرینه ضیا و یرمک و محبت ملیه نی قلبلرینه سکشدرمک ایچون عبرتلی واقعه لر سویلانه و اوقوتله . اما خانه لرینه قایتقلرنک ادب اوکراتمک حاللرینه یورش تورشلرینه دقت ایتمک الحاصل انسان اولوب اوسما کلرینه اجتهاد ایتمک خدمتی آتا و آنالرنك ذمه سنده فرضدر . بو خدمتنی نظر دقتلرینه آلمای تورغان آتا و آنالرنك اگ خبیث بر حیواندن بیله آرتقلغی یوقدر . عزتلاو آتالر ! چکر پاره لرگزنك اوسک کلرینی کوردکه کوزلرگز قوانوب یوزلرگز کولمک فی استه سه گز یاش وقتلرنک تربیه و یرمک و ادب اوگراتمکه قصورلقی (کیچیلک) ایتماگز . مکتب بالالرنك

مکتبىن قايتغاچمه اورام بويلرنگ بوز اوستلرنگ صوغشوب وسوگوشوب
 يورمكلرى ، حلوا كاهميت ساتوچيلرمزنگ يانلرنه اوتوش اوينلرن
 اوينامقلرى ، قزبالالرننگ اورام بويلرنگ ساز چالوب حياسزلنوب
 يورمكلرى بارچه سيمه دقتسزلك ، غيرتسزلك وغافل لىكن دگله
 نندىر؟! آتاو آنالر طرفندن ادب وتربيه ننگ يوقلغندن دگله نندىر؟!
 بالالرننگ ياش وقتلرندن باشلاب حميتلى ، همتلى ، وعالى جناب اولوب
 اوسمكلرى اورنگه بويله حرام اولان اوتش اوينلرى سببلى قناعتسزلك
 طمع كارلك ، حب نفسلك كى ياوز خلقلرننگ صاف قىليرينه سرايت
 ايتوب نغوب قالووى بيك اوكنچلى خاللدندىر . عزتلو جماعت!
 اوغلىر قزدر ادبلى وحيالى اولوب اوسمكلرينه اجتهاد ايدىلم .
 حاضرده اولسه لرده آنلر بالا ، دقت ايدىك اوسمكلرنه درجه لرى
 اولسون بلىندوبالا ، غافل اولساق اولور هر برسى بربلا ، اخلاقسزلقلرى
 سببلى اوزا ريدىه وبز لرده چكرز كيچه وكوندىر آه ونالا! غفلت
 اويقوسندن اويغاتغاي جمله مزى الله تعالى!

(٤)

﴿ خطبه جمعه ﴾

الحمد لله المستأهل اغايات التعميد والتعظيم *
 المتفرد في كبريائه ذى الفضل العظيم * ابشر عباده
 المؤمنين بجنات النعيم * انذر عباده العاصيين بعذاب
 اليم * اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له شهادة ارجو
 انابتى بها الى الرب الرحيم * واشهد ان سيدنا محمدا

عبده ورسوله الكريم * ونبیه العظیم والداعی الی الصراط المستقیم * صلی الله علیه وعلی آله واصحابه واتباعه الذین عملوا بما علموا واتوا الله بقلب سلیم *

اما بعد جناب الله حضرتلرینه حمد و ثنا ورسول اکرم حضرتلرینه صلوات شریفه دن صوکره بویله سیدالایام جمعه کونلرنده مسجد جامع شریفه حاضر اولمغه موفق اولان جماعت! جناب الله جمله منی اوقومغه، ایشتمکن و تکلامغه اولدیغمز آیات کریمه واحادیث شریفه لر ایله فائدهلنورغه موفق قیلغای. جناب الله ننگ فرض ایتنکن عبادتلرنده غفلت وکسالت (ایرنچکلکمز) سببلی واقع اولغان خطالرمز وکیمچیلکلمز ننگ عفو اولنماسی حقنده رسول اکرمز ننگ شفاعت عظمی سنی نصیب ایلگای ایدی. شوندا این کونده بزبوشفاعته محتاج اولهجمز که اول کونده مال اولاد هیچ برسی فائده ویره جک دگل یالگز قلب سلیم صاحبی اولان کمسه لرگنه کوب فائده لر کورسه لر کرک. قلب سلیم صاحبی شوندا این کمسه در که حق تعالی ننگ بارلغینه وبرلکینه و محمد علیه السلام افندمز ننگ بارچه انس وجنکه رسول الله ایدیکنک ایمان کلتروب احکام شریعتنک هر قایوسی آننگ قاشنده بیک مقدس سانالور. وهم قلبی خیانتدن عدوتدن، حسد دن وسؤ ظندن پاک اولوب انصافی، محبت دینیه، شفقت و مرحمت ملیه ایله زینتلنگان اولور. بویله قلب صاحبی اولان کمسه لر یوم القیامتده قولقلری ایشتمگان، کوزلری کورمگان و فکرلرینه کیلمگان فائده لر ایله مستفید اوله جقلردر. درست بویله کمسه لر حال حیاتلرنده عدوانینک وحاسدلرینک حقارت لاولرینه، طعنلرینه و افترا لرینه هدف اولمشلر (اوپرامشلر). علم تاریخ بونی

كورساته در . لکن وفاتلرندن صكړه حسن ذكرلرى تللرده سويلانوب
انصاف وجدان ايه لرينكڭ خير دعالرينه نائل اولمشلردر . بو ذاتلر :
« دنيا آخرتنكڭ ايگونى » و « دنيا آخرتنكڭ كوزگيسى » ديگان شريف
سوزلرني درخاطر ايتكانلر ، حق تعالى نكڭ بيوردقلرني يرينه
كتورمكلىرنه دنيا و آخرت عنابنه دوچار اولاجقلرندن حقيقه خوف
ايتكانلر ، دائماً دنيا و دين اشلرنكڭ تيقظ (اوياولقى) اوزره اولغانلر .
اسلاميت ده بودر ، انسانيت ده بودر ، يكت لك مردلكك بودر .

سيدالوجود افندمز بر حديثنه : « لاتزال قدا عبد يوم القيامة
حتى يسئل عن اربع عن عمره فيما افناه وعن جسمه فيما ابلاه وعن
علمه ما عمل به وعن ماله من اين اكتسبه وفيما انفق » ديه سويلمشلر .
معناسى : « قيامت كورنده بنكڭدن عمرنى نچك اوزدرغان ، تننى نيكه
قوللانغان ، علمى ايله نى عمل قىلغان ، ومالنى نچك تابقان ونى يولك
توتقانلغى حقنه سوال قىلنور » ديمكلىر . رسول اكرم بو حديث
شريفنه الله تعالى نكڭ بنده لرينه ويرگان نعمتلرندن دورت بيوك
نعمتنى ذكر ايتمش . مؤمن وامت محمد (صلعم) اولان كمشلر بو
دورت نعمتنكڭ قدرلرني بيلوب سوال محققه جواب حاضرلهملنى .
بونلرنكڭ قدرنى بيلميان غافل بنكڭ ، ديوان عظيم ده اوله جق شرمند .
جعلنا الله تعالى من عباده الشاكرين لنعمائه المترادفة .

(۵)

﴿ خطبة جمعہ ﴾

الحمد لله مقدر الدهور مكوّن الاكوان * مدبر
الخالق بعبّافٍ وحنانٍ * رافع السماء بقدرته بلا عهد

ولا اركان * باسط الارض ومجرى الأنهار والخلجان *
 الذى أنعم علينا معاشر بنى آدم بجلال نعمة التى
 لا يحصى شكرها لسان * واجلها نعمة الاسلام والايمان *
 اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له تنزهه عن ان تحيط
 بكنهه الأذهان * واشهد ان محمدا عبده ورسوله المبعوث
 بالقرآن * الذى ضمن مصالحتى الدنيا والآخرة وجمع
 الحكم العظيمة الشأن * صلى الله تعالى عليه وعلى آله
 واصحابه شوس العرفان * الذين استنارت بانوار
 هديهم الاكوان *

اما بعد جناب حق تعالى به حمد وثنا ورسول اكرم افندمزه صلوات
 شريفه دن صوگره محترم جماعت! جناب الله حضرتلى قرآن كريم
 حقنه سورة يونس آية ٥٦-٥٧ ده استعين بالله من الشيطان الرجيم:
 « يا ايها الناس قد جائتكم موعظة من ربكم وشفأ لما فى الصدور وهدى
 ورحمة للمؤمنين * قل بفضل الله وبرحمته فبذلك فليفرحوا هو خير
 مما يجمعون » ديور: « اى انسانلر! تحقيق سزگه ربكزدن بروعظ
 پند ونصيحت كلدى . قلبلرده گى اضطرابات وهر تورلى تورلى شك،
 شبهه وهم خياللره شفا ومؤمنلره هدايت ورحمة كلدى . (مراد قرآن
 عظيم الشأن در) يا محمد! سويله حق تعالى نك فضل ورحمتى اولمق

اوزره ايندريلان بوكتاب ايله فرحلتوب شاد اولسونلر . فضل و مرحمت الهيه اولان قرآن كريم بوفاني دنياده انسانلرنڭ جمع ايلمكك اولدقلرى بقاسز متاعلردن خيرليدر « ديمكدر . عزتلو جماعت ! انسان ايچون قرآن كريم كىي معنا و مادة فائده ويرگوچى بر كتاب ، بونڭ كىي و عذبليغ و سيدالمرسلين اولان رسول اكرم حضرتلرينڭ پيغمبرلكنه دلالت ايتمكده بوندن بيوك بر معجزه هيچ كورلماش و كورلميه چكدر . قرآن عظيم القدرنڭ شامل اولدق احكام جليله سينڭ حكمت و فلسفه سيني تيكشرگوچى آوروپا حكماسى حيران قالب انصافلى اولنلرى نچڭ تحسين و نچڭ مدح ايترگه بيلماينچ ، هر نوع مدح من عالي ايديكنى اعتراف و اقرار ايتمكك لدر . بالجمله انسانلرنڭ باعث سعادتلى و مدار سلامتلى احكام جليله قرآنيدن باشقه هيچ بر شىء دكلدر . چونكه انسانلرده گى صدر ، قلب و وجدان اسمنده اولان شىء لر هيچ برسى مستقل مرشد و باعث سعاده اوله بيلمازلر . زيرا بو صدر ، قلب و وجدان ديگان نرسه لر بر توبسز ديگكذر . بو بى نهايت دريانڭ اچنده اوهام . خيال و وساس افكار كىي انسانلرنڭ ذلتنى (خورلقنى) و آخرده بالكلية انقراضنى (بتوونى) موجب اوله تورغان شيلرده واردر . شيمى شو وجدان ديگكزنده سير ايتمكك اولان انسان سلامتلك اوزره مى مرادنه ايرشمك ايچون و وظيفه انسانيه سينه موفق اولق ايچون بر مرشده و دليله محتاجدر . اول دليل ايسه قرآن كريمدر . زمانمزه بزمليت اسلاميه نڭ بويله ايانچلى حالده قالمامزه سبب قرآن كريمڭ بزلره رهبر و مرشد ايديكنى بحق بلماذكردن و احكام قرآنيدگه تيوشلى روش بويى صونماذكردن . احكام قرآنيدنڭ يالگز صورى عبادتلىر حقتدگى حكملرگه گنه يارم يارتى بويى صونغان اولامز . حالبوكه انسانيت خدمتى اولان و دنياوى معيشتنڭ

توزك اولمقده سبب اولاجق ملي اشلرگه كوشمكلرنك فرضيتي حقتاغى
احكام قرآنيه دن جاهل ابرمز! احكام جليله قرآنيه گه حقيه بوين صنوب
خيرلى ملي اشلرگه موفق اولغاي ايدي ملت اسلاميه آ .

(٦)

﴿ خطبه جمعه ﴾

الحمد لله الذي ابدع الموجدات بلاشريك ولا معين *
تعالى في علو شأنه عن صفات التمكين * واستوى على
العرش وينزل الى السماء الاستغفار المستغفرين *
احسن كل شئ خلقه وبدأ خلق لانسان من طين *
ابدعه من نطفة وسلط عليه الشهوة ليعلم انه ذليل مهين *
امر عباده بالعبادة حتى ياتيهم اليقين * ورجبهم الى
المسارعة وقال : سارعوا الى مغفرة من ربكم وجنة عرضها
السموات والارض اعدت للمتقين * اشهد ان لا اله الا الله
ذو العزة والمغفرة والامتنان * واشهد ان محمدا عبده
ورسوله المبعوث باشرف الاديان * الذي بشر اهل
الطاعة بالجنان * وانذر اهل الطغيان بالنيران * صلى
الله عليه وعلى آله واصحابه السادة الاعيان * صلاة
دائمة في السر والاعلان *

اما بعد جناب فياض مطلق حضرتلرينه حمد و ثنا و رسول اكرم
 حضرتلرينه صلاة و سلام دن صوگزه اي محترم جماعت! سوزمز يا كه
 اشلمزده شرع شريفدن طش برحاله اولوب حدود شرعدن طغيان
 ايدن بر قوم زمزه سندن اولميه لم. جناب الله حضرتلرينك دنياوي
 و اخروي قهرندن قورقكز. نيچك بيورلديكز شول كيفيت اوزره اولمغه
 اجتهاد ايديكز. دقت ايديكز ملت! فكر ايتساك، اويغا كيتساك زمان
 ولسان حاملز هيچ ياشرماي و خاطر ايتماي جهالتمزني، ذلتمزني
 سوزلاب تورالر. آلداتماسون سزني و سوسه و شيطانيت. فكر
 ايدلهم بوشقه ياراديلماغانمز، هم بوش بلاتفتيش قالدريلمايه جقمز.
 البته برقايتاجق يرمزوار. جمع ايدهك جملهمزني عدالتلي حكمنه
 اول جبار. باش وچيگه لرده اڭ فرصتلي و بيك قيمت و قتلرگز نك
 اوزوب كيتديكنن خبر و يروچي آقلاق صاحبي اولان آتالرو بابالار!
 اڭ بهالي و اڭ غنيمت و قتلرده اولنان ياشلار! عمر اسملي شو بيوك
 نعمتك قدريني بلكز. بتون اشلمز ايچون سرمايه ايدبيكني هيچ
 بروقت يادكزدن چيقارمكز. حساب ايتلمگان وقتك كينت كيلوبده
 انسانيت وظيفه سي اولان ايزگي اشرو ملت فائده سينه اوله جق عمل لردن
 خصوصا اشبو عمر اسملي سرمايه دن محزوم ايتنه تورغان اجلني هيچ
 اونوتماكز. (زر قدرني زر كار بيلور) مقالنجه دين ميبين اسلامنك ده
 قدرني، شرافتنى علم معرفتنه و مكارم اخلاقه حقيله ترقى تابقان
 ذاتلرگنه بيله جكنن زمانه مز نك ياشلر نك كورنه باشلاغان علم و معرفتكه
 هوس و آرزو لر بر فال خيردر. فقط آتالرو و بابالار قالغان عمرلرني
 فرصت بيلوب اقتدارلرندن كلگان قدر علم و معرفت يولنك ياردمك
 اولنماق لري لازم. اول زمان كنديلري آرمانسز سفر ايدجكلر و قالغان
 صلبى و معنوى اولادلر ايدن آنلر ايله افتخار و آنلري گوزل اورنك ايدجكلردر.

(وفقنا الله واياكم لما يحبه ويرضاه!)

(٧)

﴿ خطبة جمعه ﴾

الحمد لله الحى القيوم الذى يزيل ولايزول * الدائم
 الباقي فلا يطرأ عليه وهم ولا يحول * الاحد الصمد الذى
 تحير فى آياته العقول * احمده ومن ظن انه يحصى
 الثناء عليه فهو جهول * واشكره ولايزال الشاكر بشكره
 فى النعيم يجول * واشهد ان لا اله الا الله شهادة كل مكلف
 عنها يوم القيامة مسؤل * واشهد ان سيدنا محمدا اكرم
 عبد واعظم نبي وارحم رسول * افضل من صلى وصام
 واجهل من تقرب الى الملك العلام واكمل الخلائق من
 الشبان والكهول * صلى الله وسلم عليه وعلى آله اكرم
 بهم آلاء وبه رسول *

اما بعد جناب رب العزته حمد وثنا ورسول اكرم افند من حضرت تلى ربه
 صلوات شريفه دن صوكره عزتو قرداشلر! او قومقه و ايشتمك اولد قمز
 وعظلمر ونصيحتملر ايله حقيقه فائلك ليمك ميسر اولغاى. دقت ايدنگز
 جماعت! جناب الله بزلره انسانيت خدمتى ايله امر ايتهدر. بزنگك
 بارچه مخلوقاتدن آرتق درجه لركه ايرشوب دنيا و آخرت مسعود
 اولقمز شو انسانيته مناسب روشه كوركام خلقلى اولقمزله حاصل

اوله جقدر. باقئز رسول اكرم (صلعم) حضرتلرينئڭ انسانيئ علامتى
 واسلاميت بيلگسى اولان برنيچه اشلر و كوركام خلقلر حقئك سونچ
 ويروب سويلالغان حديث شريفئڭ معناسنه : اوزينه حكيمچيلك
 و خورلق كيتيرماينچه كچوكلك و توبانچيلك قيلغان كشى گه بيك زور
 سونچ و قلبنه راحتلكدر. قدر حيثيتنى كيتيرماينچه توبان لك ايتكان
 (ديمك خدمتدن عارلنماي) اولوغ باشنى كچوك قيلغان كمشه گه بيوك
 سونچ. حاللن كسب ايدوب جمع ايتديكى مالنى ملت فائده سينه
 احسان قيلغان كمشه گه ، اهل علم و حكمت ايله آرا لاشوب مصاحبت ده
 اولان كمشه گه ، فقيرلك و ضرورتده قالغان كشي لرگه مرحمت و شفقت
 قيلوب بحشى طبيعت و كوركام خلقلى اولان ، ايچى طشى بر ، كشي گه
 هيچ زياتى تيكماز خلق آنئڭ شرنن امين اولان كمشه گه نى خوش سونچ
 و نه خوش بختلى در شو كشى علمى ايله عمل قيلور ، مالى نئڭ آرتوغنى خيرات
 و حسنات قه صرف قيلور سوزينئڭ آرتوغنى صاقلار (ديمك كرك سز
 فائده سز سوزلر سويلمز).

عزتلو جماعت! رسول اكرم افندمز بو معناده اولان حديث
 شريفى ايله كوركام خلق نه ايديكنى و انسانيت وظيفه سى نه اولديغى
 بيان بيورمشلر و بونلره ترغيب ايتمشلر. (قز قدر مشلر). شيمدى
 بزلر بويله مبارك و مقدس سوزلرنئڭ قدرنى بيلوب گوزل اشلر
 قيلورغه و كوركام خلقلى اولورغه اجتهاد ايدلم. (جَعَلَنَا اللهُ مِنَ الَّذِينَ
 يَسْتَمْعُونَ الْقَوْلَ وَيَتَّبِعُونَ آحْسَنَهُ

(۸)

خطبه جمه

الحمد لله الذي فتح بمفاتيح الغيوب أقفال القلوب *

ورفع حُجَبَ السرائر و انار بنوره البصائر فظهر المحجوب
 و جلا عرائس الوجود في مرآة الشهود فمن فهم المقصود بلغ
 المطلوب * فسبحان من وفق من اراد من عباده فجاهد
 في الله حق جهاده ففاز بنيل مراده حسبما هو في القدم مكتوب
 وهو الله لا اله الا هو له الحمد في الاولى و الآخرة قابل
 التوب لمن يتوب * اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له
 شهادة نذرها لتفريج الكروب * و اشهد ان سيدنا
 محمدا عبده ورسوله فيا نعم المحبوب * صلى الله عليه
 وعلى آله واصحابه صلاة تنجلي بها غيايب الخطوب *

اما بعد جناب الله حضرتلرينه حمد و ثنا و رسول اكرم افندمزه
 صلوات شريفه دن صوكره محترم جماعت ! دنيا مر راحت و اباد و آخرة
 سعادتلرينه ايرشوب مسرور و دلشاد اولق ايچون دين مبين اسلامك
 بيان ايدامش قوانينه و جناب حقاك حكملرينه اطاعت و بوين صنومق
 بورچمزد در . زمان پيغمبرين باشلاب ايكنچي و اوچنچي عصرلرده
 دين اسلام بيك شهرته ، اهل اسلام علوم و معارفه اعتلا و ترقي
 تابوب بتون عالم خلقي حيران قالورلق و بارچه ملتله علم و هنرده
 استاذ اولورلق درجه گه ايرشمشلا ايدى . آتله شول عصرلرده اهل اسلام
 حقيقة دين اسلام ناك قدرني بيلوب و بو ديننك شرافت و مزيتنى بتون
 عالمه كوستروب الله يوانده سعى و اجتهاد قيلوب حضرت محمد صلى
 الله عليه وسلم ناك سوكللى امتى اولوب بو فاني يورطاسن كوچديلر

(رحمة الله عليهم اجمعين) اول زمانلر دین اسلام نیدن عبارت ایدی. و اول مسلمانلر دین اسلامنی فی دیوب بله لر ایدی؟ مونه رب العالمین حضرتلری دین اسلامنک نیدن عبارت ایدیکنی فقط ایکی سوز برلان بیان ایتوب: «ومن احسن دینا من اسلم وجهه لله وهو محسن» دیه در. معنای شریفی: «الله حضرتلرینه تابشریلوب امرینه بوین صونوب قدرتنن کلگان قدر اوزندن غیریکه احسان و یخشیلقنی تیدرگوچی کمسه دن آرتق و کورکام دینلی و دیانتملی کمسه یوقدر.» دیمکدر.

واسفا! صکره لری الله تعالی ننگ بیورغان و رسول اکرمنک ایرشدرگان دین اسلامنک تلاگان اشلرنی بیگرا کده نفسکه آغر طیولا تورغان ملی اشلرنی انساتیت علامتی اوله جق فدا کارلقنی آزالته و بالنکیه یوغالته باشلاغاچ ملت اسلام کون کوزدن تمدنی گه ضعیف لک که ایرشدی، تأسفلی حاللرگه دوچار اولدی، اوده علم و معارف اولماغاچ جهالت، هنر و صنایع دن محروم اولغاچ بطالت (تنبل لک) واجنبی تلملرنی، دولتنگ نظامنی و سیاستنی بیلوچی لرمز یوقلغندن عجز، مسکنت، خوف و حماقت لکدر. یر یوزنده گی ملتلرنک ائک بختیاری اوله جق ملت اسلامیه نه یاوز حاللره دوچار اولدی! یوراکلرنی داغلار، کوزلرنی آغلادیر و استقبالن (کیله چکن) اید کیسدر لک درجه گه ایرشدک! لکن جناب ارحم الراحمین حضرتلری: «لاتقنطوا من رحمة الله» دیوب امیکم زنی کیسونی حرام قیلدی. اسباب ترقی گه کرشر اولساق طریق توفیقنک و رحمت ایشکینک دائما آچق اولدیغنی بیلدردی. بس قالغان عمرمرنی فرصت و نعمت جلیله اسلامی غنیمت بیلوب زمانم زده غی و کیله جک اولدلرنی مترقی ملتلرگه اوزمز کبی مظلوم و اسیر ایتمه یک اوزمزدن آنلرنی راضی و آنلرنک خیردعالرینه نائل اوله یق. اداب اسلامیه و دیانت محمدیه اوگرانمکلری ایچون

علوم معارف، هنر و صنایع تحصیل ایتمکری ایچون غیرت و همت
ایدوب مسلم و مسلمان اسمنه بحق کسب استحقاق ایدیه یک .
وفقنا الله تعالی و ایاکم و جمیع خیر الامم للمقاصد الملئیه !

(۹)

﴿ خطبهٔ جمعه ﴾

حمد لمن قدرته لاتضاهى * و حکمته لاتباهى * و نعمته
لاتتناهى * الذى وسع للمذنبین عفوا * و اجزل
للمطیعین اجرا * ما عرض احد عن جنابه الا لقی فی طریقہ
خسرا * و لا انحر ف احد عن بابہ الا وجد حلو شرابه
مرا * و لقد اوضح لنا معاشر بنی آدم السبیل فما ابقی
لمقصر منا عنرا * اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک
له شهادة نافعة فی الطامة الکبرا * و اشهد ان محمدا عبده
و رسوله اببعوث بالشریعة الحققة الی الوری * صلی الله
علیه و علی آله و اصحابه الذین ملأ قلوبهم بصحبة سید
المرساین فرجا و بشرا *

اما بعد جناب حق حضرت لرینه حمد و ثنا و رسول اکرم حضرت لرینه
صلوات شریفه دن صکره ای اخوان دینم اولان جماعت ! او یغانالم،
یورا کلرنی یاندر لرق درجه دهگی یارامان حال لمرمنی اصلاح ای تارگه
اجتهاد قیلام . دقت ای دیکز شویریوزنک انک مسعود یاشایه حق ملت

يالكز بىز اولديغىمىز حالده بويله ذلت ايله عمر كچرمكمز بيك بيوك
 معنوى خسته لكمز سببلى در . شو معنوى خسته لك بىزنى سائر ملتله
 ذليل ايتدى . شو معنوى خسته لك دىنى و دنيماوى كمالتىن محروم
 ايتدى . آتالردن اوغللره آنالردن قىزله سررايت ايتوب بتون
 ايچمىزده يايلىغان تامرلاشقان معنوى خسته لك جمله سىندىر مؤمن لىرنىڭ
 بىر بىرىنى سوكمك ، آتا بابالار ايله ماقتانمق ، و بىر بىرىنىڭ نسل
 و نسب لىرىنه طعن ايتمك . جاهليت و وحشت زمانه سىنىڭ عادىلىرى
 اولان شو ياراماز احوال بىز لىرده دائىم اولدىقجه همان مىللى مېتىن
 محروم بنا . عليه اتفاق و اتحاددن محروم ، علوم و معارفدن محروم
 بنا . عليه دىانتىن و دنيا راھىلىكىدىن محروم اولدىقچىمىز . رىبا معامىلىسى
 مسلمانلار ايچون ضررى اتفاق و اتحاد لىرىنىڭ بوزلوىنىنى و محبت
 مليه لىرىنىڭ بتووينىنى لازم ايتىتورغان سببلردن اولدىغى ايچون
 زور جنايتىن و گناه كىرىدەن حساب قىلىنوب قرآن كرىم ايله حرام
 قىلىنمىشدر ، بك قاتى طىوامىشدر . شىمىدى باقالم رسول اكرم (صلعم)
 افندىمىزنىڭ حديث شريفنىڭ مأل منيفنه : « جنايت و زور گناه اولوده
 ربادىن كىم اولماغان بىلكە آرتق اولان شى مؤمن اولان كىمىسەنىڭ
 يوز صوون توكمك ، خورلامق و ناموسىنىه تعرض قىلىمق در . خورلاونىڭ
 كى قاطىسىدە شعر ايله سوكمىكەر . خورلاوچى و شعر ايله سوگوچىنىڭ
 سوز لىرىنى كوچروب طاراتورغە طرشقان كشىدە اصل سوگوچىلارنىڭ
 بىرسى كىمى كىمىداشور » دىمىكەر . نە بيوك او كىچ كەز مانمىزده بو شتىم
 (سوگو) ايله هجو (خورلاو) بيك شائع اولغانلار . امى و غير امى
 (او قورغە يازارغە بىلمىگىدە بىلمىگىدە) بو درد ايله مېتىلا اولوب
 تورغاچ مىللى محبت قايدىن اولسون اتفاق نىچىك وجودە كلسون ؟ !
 آتا بابالار ايله ماقتانمق ايكىچى بىر كىمىسەنىڭ اصلنه و نسبىنه طمن

قیلماق خورلامق کبی یاراماز احوالیر تاشلانمای همان دوام ایتمکه در ابر.
جناب الله جمله مسلمانلره انصاف ویرسون!

(۱۰)

﴿ خطبهٔ جمعه ﴾

الحمد لله الذي لا مانع لما أعطى ولا معطى لما منع * الحمد
حمد من زرع اذار البقاء فحصد ما زرع * و اشهد ان لا اله
الا الله وحده لا شريك له شهادة من شهدها بالاخلاص فاز
بالخلاص يوم الفزع * و اشهد ان سيدنا محمد اعبده و رسوله
الذي اغاق باب الشرك و الطمع * و أمر ان يصدع بما
امر به فصدع * و جاهد في سبيل الله حتى طلعت شمس
التوحيد على اطلال التسبيح و التهجد و لمع نور الايمان
و سطع * صلى الله تعالى و سلم عايد و على آله ما ذكر ذا كر
و سجد ساجد و ركع *

اما بعد جناب رب العالمين حضرتلرينه حمد و ثنا و رسول اكرم
افندمزه صلوات شريفه دن صوگره محترم جماعت مسلمين! مسافر خانه
ديمككه بيك لائق اولان شو فاني دنياده بش كونك عمرلرني راحت
و سعادتده كچرمك و صوگرلرندنه فالاجق اولاد و وطنك مسعوديتلرينه سبب
اوله جق ملي اشلرني اشلاب گوزل اورنك قالدرمق ايله برابر دار
آخرتده سعادت ابريه گه نادل اولمقنى (ايرشمكنى) خاوص قلبيله استهگان
قومنك الك برنجى علامتى و انسانيتك نيشانه سى شولدر كه اول ملتتك

دیللری حقیقت و طوغری سوز نه قدر آچی اولسه ده سویلر.
 و قولقلری حقیقت و طوغری سوز طوقماق ایله اورمقن قانی سیزیلورسه ده
 اعتباره آلوب (گویا بریوغالغان نرسه سی حقنه خبر ازلاب یورگان
 کشی کبی) حقیقتنی تگلار. شیمی دین پاکمز اولان دین مبین
 اسلامه و بونی بیان ایدوچی قرآن کریمله احادیث نبی آخر زمانه
 قاراساق حاضر سویله دیکم کبی دیلر و قولقلرنک صاحبی اولان ملت
 شبهه سز بتون جهانده یالغز بزمسلمانلر اولق لازم ایدی! وارمی
 عجب! حاضرده بزلرده بویله دیلر؟! خصوصاً کنیدیلرینه علما اسمنی
 طاقنان بناءعلیه کنیدیلرندن توغری سوز و حقیقت ملتی ارشاد ایچون
 دلالت کتولگان افندیلرده وارمی بویله دیلر؟! وارمی عجب! حاضرده
 آچی اولسه ده اعتباره آلوب حقنی تگلایتورغان و حقیتیه قربان اولق
 نیتیه طوغری سوزه التفات ایته تورغان قولقلر؟! جواب هیچ!
 هیچلکنه یوقلغنه برهان دلیل استه لیورسه زمانمزده غی شو احوالمزدن
 قوتلی و اشکارا دلیل اولماز! . . . عالم کم، جاهل کم ایدیکنی گوزل
 روشده فرق ایته بلمگان برقوم؛ حقیقتی، طوغری سوزی و طوغری
 سوزک نه قدر آچی اولسه ده شول قدر شفالی بر درمان ایدیکنی
 قایچان بلسون؟! و بونلرنک قیمتلرنی قایچان تقدیر ایتسون؟!
 الله! الله! نه بیوک تأسفی! علم سزلك و معرفت سزلك سایه سنک عالم
 ایله جاهلنی آیرمازلق درجه اسفل السافلین گه توشدک. واقعاً عالم
 ایله جاهلنی فرق ایتمایمز. چونکه عالم اسمنی بزلر قالبکه صورت
 ظاهره گه قاراب سوزلایمز. برکمه سنک باشنده طاو قدرلی چالما،
 اوستنده اوزون چاپان و قولنده اوزون عصاسی اولسه شول کشینی
 انک عالم کش، تقوا کشی و کامل انسان دیه مز. و بالعکس بر
 کمسه صورت ظاهره سنده اول قدر تکلفلی اولمازسه بز آنکا التفاتده

ایتمایمیز. دگل عوامز حتی اورمز چه علملی دیوب ظن ایتمکه اولقمز
 حضرتلرنک کوبسی بر کمسنی عالم دیوب مدح ایته باشلاسه آنک
 چاپان عصاصن باشلاب مسوا کنی ، طاشلارنی ، اوقوغان خصوصی
 نافله عبادتلرنی ، استادلرنی ، نسل ونسپلرنی صاناب توقتیدرده شول
 کشنی الک عالم، الک تقوی (ملت فائلسینه چوب قنرلی وظیفه انسانیه ده
 اولنمادغی حالده) الک کامل انسان دیمه گه باشلی هم دیدر .

عزیزم ملت ! همت ایدیگز غیرت ایدیگز علم معرفت کسب
 ایدیگز وایتدیریگز. شو علم سایه سنده کشینک علم ، تقوالغی ،
 دینمز استه گان انسانیتی نی برله اولچانورگه کیراک ایکانون بیک آچق
 بیلورسز. وهم فرض اولغان کسب نی قویوب فقط خلقغه یوک اولوب
 خصوصی عبادتلرنی بیک بیوک انسانیت حساب قیلوب تورمقده
 اولنلرنک میزان شرع ایله اولچانگنده کوبمه قیمتلری وارلغنی
 بیلورسز هر نچک علم ومعرفت کسب ایدیگز وفکرلرگزی آچکز .
 (وقننا الله تعالی وایاکم وجمیع خیر الامم للقصاص الملیة العالیة).

(۱۱)

﴿ خُطْبَةٌ جَمْعُهُ ﴾

الحمد لله الذي صرف الخطباء في تعظيم حبه * و شرف
 الابداء بتعظيم حبه * و ارشد الانام لطرق البيان تسهيلا
 لقصده * و اوجد الاحسان في النطق باللسان تفضيلا
 لعبده * اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له شهادة وافية
 بعد الايمان وشده * و اشهد ان سيدنا محمد عبده ورسوله

الامين في فعله الصادق في وعده * صلى الله تعالى عليه
 وعلى آله واصحابه القائمين بسنته من بعده * ملاح
 سحاب ببرقه وصوت برعه *

اما بعد جناب الله حضرتلرينه حمدوثنا ورسول اكرم افندمزه صلوات
 شريفه دن صوگره اى الله نك بارلغينه وبرلكنه وقيامت كونينك
 اولمقنه ايمان كلترگان جماعت ! صلاة جمعه به حاضر اولماغه موفق
 اولان ذوات ! غفلت اسملى اويقودن اويغانوب دائما جناب الله
 حضرتلرينك سزه ويرمش نعمتلرينه دقت واعتبار ايديكز، فكر
 ايديكز. انساننك انسانيتى فكرى صوگنده اشلاگان اشلىرى ايله
 حصوله كيلور. جناب حقنك سزه ويرمش نعمتلرينك صانى يوق .
 شونعمتلرى اورنلرينه صرف ايدرسكز حقيقه شكرانده اولمش عباد
 صالحين دن اولورسكز. نعمتكزك آرتووينه وبركتلى اولووينه سبب
 اورنده صرف ايديلووى ايديكنى جناب الله قرآن كريمده بيان بيورادر.
 دقت ايديكز اعضالركز هربرى بر بيوك نعمت الهيه در. بو اعضالر
 ايله سزلىرى بوفانى دنياده امتحان ايديله در. بونلره متعلق اشلردن
 صورالاجقسكز. اى جماعت ! شواعضالرنى تيوشلى روشك قوللانمايان
 قومنك ديانتى ضعيف لنوب، غفلت باصوب، آرالرنده ضلالت فاش
 اولوب، بوزوقلى آتالردن اولادلره سرايت ايتوب توراجق .
 جناب فياض مطلق حضرتلرينك بزلرى امتحان ايچون ويرديكى
 اعضالر جمله سندن در لسان (تل) اشبو تل ايله كشينك مؤمن وكافر
 ايديكى ظهور ايدى در. بو تل نك جئەسى (گاودهسى) كچوك اولسه ده
 طاعتى ومعصيتى بيك بيوك در. بونك شرننن هيچ كم قوتلماس مگر
 شرع شريف تزگنى ايله تزگنلانگان كەسه گنه قوتلور. بارچه

اعضالرنی تیوشلی روشچہ استعمال ایتیک ایله برابر تلمزنی غیبت، بهتان، افتراء، غیرنی خورلاو ویالغان سوز سویلاو کیس دینمزده حرام اولغان سوزلردن پاکلاب ذکرالله، وعظ، نصیحت، الفت ومحبته سبب اوله حق وفقیر ویتیم لرنک کوئل لرینی شادلندر رلق سوزلرده استعمال قیلام. جناب حق موفق بیورسون آ.

(۱۲)

﴿ خطبه جمعه ﴾

الحمد لله شَيْدَ مَعَالَمِ الدِّينِ بِالْإِدْلَةِ وَالْبِرَاهِمِينَ *
 وارسل رسوله الاكرم لهدي آية الخلق فمنهم من عرف بقلبه
 المنهج المبين * واخر تعبد حتى يأتيه اليقين * اشهد ان لا
 اله الا الله وحده لا شريك له ذو القوة المتين * واشهد ان
 سيدنا محمدا عبده ورسوله الصادق الامين * صلى الله
 عليه وعلى آله واصحابه النبين خدموا للمدين المبين *

اما بعد جناب حق سبحانه وتعالى يه حمد وثنا ورسول اكرم افندمزه صلوات شريفه دن صوگره ای محترم جماعت ! قیامت کوننده نیبمزنک لواء الحمدی اطرافنده حجاتسز وندامتسز حاضر اولماقمز ایچون بو دنیاده پیغمبرمزنک مبارک حدیثلرینه دقت واعتبار ایده ییک . بزدن مقدمگی ملتلرنک انقراض لرنی (بتولرنی) لازم ایتکان یاراماز احواللره مبتلا اولمیه لم . کچکان امتلرنک هلاکتلرینه سبب اولغاندای حاللردن یراق اولماقمز حقنک رسول اكرم افندمزنک سویامیکی حدیثلرنک

معنای شریفلری شوپله در: «سزدن الکی امتلرنک انقراضلرینه بتولرینه سبب اولغان خسته لکلر» آنلرده عبارت کونچیلک برلان آچوچانلقن «سرگه ده کیلوب یتدی. بوخسته لکلر قروب کیتاروچیلردر. صاچ صقالنی کیتاروچی توگل بلکه عزیز دیننی کیتاروچی دنیا و آخرة سعادتنه سبب اولغوچی دین اسلامی کیتاروچی بتروچیلدر. محمدنک اوزی یدقدر تنده اولغان من برله (دیک الله تعالی ایله) یمین ایتوب ایتنه من که: سز مؤمن اولمی توروب هیچده جنتکه کره آلماسز، بربرگزی سویمی توروب مؤمن اولماسز، من سرگه برنرسدن خبر ویرهیم آنی قیلساگز اوز آراگزده سویوشرسز اول نرسه بربرگزگه یولقغانده آچق یوزگز ایله سلام بیرشووگزدر.»

ای جماعت! برلرده حقیقی اسلام، حقیقی ایماننک اولووی اتفاق واتحادمزه کوره، اتفاق واتحادنکده وجوده کیلوی بربرمزی کورگانه بشاشتلی یوز ایله قارشى آلوب گوزل خلقلی اولومزغه توقیتیدر. هربرمز دین اسلامنک قوتلی اولماقنی وانتشارنه خادم اولماقنی طلب و آرزو ایتساک لازم اولدر سبب افتراقمز اوله تورغان حسد، عداوت و غضبنی قویوب وسیله اتفاقمز اوله جق گوزل خلقلی اولمق. ای دین قرداشلر! بوفانی ومدی عمرمز اوتر کیچر! باقی قالا جق یا یخشی اسممز یا که یمان آتمز. هیچ عاقل راضی اولورمی اوزنن صوگ کیلاچک خلقلردن رحمت اورننه لعنته مستحق اولماغه؟! یتر بوغفلت! یتر دشمانلقن اوتری ظلم جبر اذا وجفا قیلورغه کیچه وکوندز یورمک! یرتقچ حیوان کبی آچو کوز برلان قارامق. (اللهم اصلح احوالنا بفضلک العظیم)

(۱۳)

﴿ خطبۀ جمعہ ﴾

الحمد لله الذي يقضى ولا يقضى عليه، يكسر الصحيح
ويجبر المجبور * احمده حمد من يرجو رحمة لعلمه انه
الرحيم الغفور * اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له
شهادة اعداها ليوم النشور * واشهد ان محمدا عبده
ورسوله شفيع الامم يوم يبعث من في القبور * صلى الله
عليه وعلى آله واصحابه الذين علموا بما علموا فور ثهم الله
علم ما لم يعلموا من الامور *

اما بعد جناب رب العالمين حضرتلرينه حمد وثنا ورسول اكرم
افندمزه صلوات شريفه دن صوگره محترم جماعت! بلمگان قدر علمم
ايله ايزگی اشله کریشالم تا که بلمگان شیلرنی بلورگه جناب الله
توفیق ویرور. او قومقده وایشتمکده اولدقمز موعظه ونصیحت لری
سمع اعتبارمزه آلوب علم ومال نعمتلرینه شکرانه ایدلم تا که بو
نعمتلر بزده بره اون مثلی زیاده اولور. رسول اکرم (صلعم)
افندمزنک حدیث شریفنک معناسینه باقنزه دیمش: یمین «آنت»
ایته من که اوچ تورلی نرسه محقق شکسز اولور: کشینک مالی صدقه
بیرو ایله ملت فائلسینه علم ومعارف یولنه احسان قیلو ایله کیموماز.
برکمسه ظلم واذاگه قارش صبرلق کورستسه شول وقت حق تعالی
اول کشینک درجه حرمتنی آرتق ایتیر. هرکم خلقدن صور او یولن

توتسه فقيرلك ومحتاجلق ايشكى اول كمسه گه آچلوب هيچ بروقت
محتاجلقن قوتولماز» حديث شريفده ذكر ايديلن بواوچ حال
غايث مجرب حالدر. اعانه و تصدق قيلودن مال اصلا كيومماز
بلكه مبارك وبركنلى اولور. ظلم و اذاه گه صبرلق كوشترلسه ظالم
بدنام و مظلوم اولان كمسه نك قدر عزتى آرتوب كسب اشتهار ايدر.
تلانو صورانونى عادتلىنگان كمسه همان شونك ايله عمر سورب دنيا دن
كيچر. (جعلنا الله تعالى من عباده الشاكرين الذين يرثون
الارض وهم مفلحون)

(۱۴)

﴿ خطبه جمعه ﴾

الحمد لله الذى وفر الثواب للصالحين وكمل الاجر *
وجعل ظلام الليل بنسخه نور الفجر * واحاط علما بما
اخفى به الصدر * وفضل الانسان بتعاليم مالم يعلمه ولم
يدر * وتعالى عن ادراك خواطر النفس وهو اجس
الفكر * اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له شهادة ارجوا
بها زياده فى جنات تجرى من تحتها الانهر * و اشهد ان محمدا
عبده ورسوله الذى له الشرف والقدرة * صلى الله عليه
وعلى آله واصحابه ذوى الخير *

اما بعد جناب الله حضرتلرينه حمد و ثنا وتوغرى يولغده دعوت
ايله بيرلش، صاف شريعت مانسز حكمتلرني شامل اولغان قرآن

كريم ايله ملت باقيه اوزره پيغمبر اولمش والله يولنده كمال قصد ايله اجتهاد ايدوب خورلاوچى و شلته لاوچى جاهللىرنىڭ سوزلىرىنه باقميه رق عادات حسنه و اداى مستحسنه لىرىنى اصحابنه تعليم ايتىمش سىمىز رسول اكرم افندىزه صلوات شريفه دن سوڭره اى اخوان دىنم اولان محترم جماعت! قاىو زمانغه قدر بىلرده مى عمللىرنىڭ فائىسى عموم ملتكه قايتاچى نورلىرى سونوب، منفعت شخصيه نى اويلاو دىكىگىزى تاشوب توراجق؟! قىللىر صوقور اولدىموز يا كىكه كورمامشكه سالنه مى؟ تحقيق عوام جماعتنىڭ قىللىرى صوقورلانمش، خواصمىز ديه يورگان ذاتلرده كورمامشكه سالنه لىر. غيور فائى ذاتلر اورننه منفعت شخصيه قىربانى اولانلر كچىكلىن بىرو و آثار اسلاميه و خدمات انسانيه بىلردين غائب اولدى. شرف اسلامىمىزى صاقلايه چق و عالمه كوستره چك علم و معرفت يوقلغى و بونلرنىڭ لىزومنى حقىله بىلما دىكمىز بشقه لىر طرفندن دىن پا كىزه طعن و افتىرالىر ياغدىر يلوينه باعث اولدى. كىناهلرندن توبه ايدوب حق تعالى دن قورقوچىلر يوق درجه سنده در. گوىا افراد ملت حق تعالى نىڭ دىواننده عاصى اولوب يولقماق اىچون اتفاق قىلىشغان كىمى بر حالده مىز. قايدى بىبوك همىلر؟ قايدى بو حىسرتلى حاللره اغلار كوزلر؟ قايدى ملت غمندن توكله چك ياشلر؟ قايدى شرف اسلامىمىز صاقلايه چق همىمىز؟ پاسلانغان (توتلانغان) قىللىرنى جلب ايدىه چك و عظلمىز؟ جناب حق خواص لىزمه انصاف و بىرسون. بونلر عوام جماعته فائىلى اشلرنى بىلر روب اوگراتوب يول كوسترمگه موفق اولسونلر.

(۱۵)

الحمد لله المصرف الامور بالتدبير * العادل في تركيب الخلق المعسن في التصوير * الذي زين صورة آدم وبنيه بحسن التقويم والتقدير * وفوض تحسين الاخلاق الى اجتهاد العبد والتشهير * ورغب في تهذيبها بالتبشير * اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له ولا نظير * واشهد ان سيدنا محمدا عبده ورسوله البشير النذير * صلى الله عليه وعلى آله واصحابه الذين خدموا الاعلاء بالتشهير * وورثوا الارض في عصرهم بغير نكير *

اما بعد جناب حق حضرت تليزينه حمد وثنا ورسول اكرم افندمزه صلوات شريفه دن صوگره اى عزتلو ملت ! بزلره الك لازم اولان خصلت گوزل خلقلى اولمقدره شو گوزل خلق سايه سنك كندمز، اهل بيتمز (اوى ايچمز) وبتون دين قرداشلره ز فائلك مند اولق شبهه سزدر . رسول اكرم افندمز لكارم اخلاقى (كوركام خلقلر نى) اتمام وا كمال ايچون وبو بولده بتون اهل ايمانه دليل ومرشد اولمق ايچون مبعوث اولمش (يبارامش) ايدى . بس اهل ايمان ! كوركام خلقلى اولمق جهندنه اولكز . دنيا و آخرت سعادتلر زينه ايرشمك ايچون برنجى وسيله كوركام خلقلر . كوركام خلق حقنك رسول اكرم (صلعم) افندمز : « قيامت كوننده ميزان عدالتله الك وُل اولچانه جك شى حسن خلق ايله سخاوت (جومار دلغ) در » ديمش . وشو حسن خلق

ایله سخاوت ایماننڭ کامل و قوتلی اولدیغنه علامت و یاوز خلق
 ایله بخللک ایماننڭ ضعیفلکنه علامت ایدلمشدر. دخی بر حدیث
 نبویده: جناب الله اسلام دیننی بتون بنده لرینه دین اولمق اوزره
 اختیار ایتدی و بو دین ایچون صلاحیتلی اولا (یاراشقان) شی ده
 کورکام خلق ایله سخاوت در، بونلر ایله دینگننڭ فضیلتنی، مزیتنی
 و قدرنی اظهار ایدگنر» دینلمشدر. و بر حدیث شریفک: «ای امتم!
 سز لر یا لغز جمع ایتدیکنز مال برلان اوزگنرگه باشقه لرنڭ حسن
 توجهلرنی قرانماز سگنر بلکه کولر یوزگنر و کورکام خلقکنز ایله گنه
 یارانر سگنر و بوسایه ده بربرگنر ایله ایله الفت و محبت اوزره یاشارسگنر»
 دینلمشدر. جناب حق حضرتلری بش کونلک عمر منی آچق
 یوز و تاتلی سوز ایله کچرمکنی نصیب ایتسون آ.

(۱۶)

﴿ خطبۀ جمعه ﴾

الحمد لله الذي تفرَّد في الجلال والجمال والبهاء *
 ورضى عن عباده الصالحاء * وكتب باقلام القضاء على
 صمغ السماء * والهواء في الفضاء * وما الماء واقطار
 الغبراء * حير العقول بحكمته العلياء * ودعا الناس الى
 شريعته الغراء * فمن اتبع ما امر به نال خير الجزاء *
 اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له له العز والبقاء *
 واشهد ان سيدنا محمدا عبده ورسوله المبعوث من

العرب العرباء * الذی حثَّ کلَّ بنی آدم وبنات حواء *
 علی العلوم و المعارف و الاستفادۃ بما بین السماء و الغبراء *
 صلی الله تعالی علیه و علی آله و أصحابه الذین کانوا
 نجوم اهل الاهتداء *

اما بعد جناب رب العزتہ حمدو ثنا و رسول اکرم افندیزہ صلوات
 شریفہ دن صوگرہ عزتلو جماب! حق سبحانہ و تعالی حضرتلری بارچہ
 عالمنی یاراتدیغی صوگندہ بتون مخلوقاتنک صلیلی سی و قدرلیسی
 اولمق اوزرہ آتامز آدم علیہ السلامنی و آنک ڈریتی اولان بز
 انسانلرنی یاراتدی. ویر یوزینہ خلیفہ ایتدی. بو جهانہ یاراتلغان
 شیلردن فائده لنور ایچون انسانلرہ، قوہ و استعداد و یردی. شیمدی
 انسانلرنک جناب خدانک رضاسینہ موفق اولمقلری ایچون لازم
 اولان وظیفہ؛ جناب رب العالمین حضرتلرنی بر بیلوب و بارچہ
 رسوللرنی و ایندریلمش مبارک کتابلرنی تصدیق قیلوب و قیامت
 کوننہ ایمان کلنروب اشبو جهاندن فائده لنو یولندہ سعی و اجتهادده
 اولمقدر. اما آدم بالالری بودنیا نهمتلرندن فائده لنودہ بر بزلرینہ
 ضرر و یرمسونلر، ظلم ایتماسونلر و جناب حقنی یادلرندن چیقارماسونلر
 ایچون و توغری یولغہ آنلرنی دعوت ایچون علوم و معارفک تشویق
 ایچون جناب الله حضرتلری رسول اکرم واسطہ سیلہ احکام الهیہ سننی
 بلنروب کتابلر ایندری. و بو کتابلرنده انسانلرنک دنیاوی و اخراوی
 سعادتلری ویر یوزندہ خلیفہ لک لرینک حصولی علم و معرفت
 سایہ سنده اولدقنی و دین اسلامک نیگزنی ایکی نوع علوم یعنی
 علوم نقلیہ و علوم عقلیہ ایدیکنی آیرم آچق بیللردی. علوم نقلیہ:

حق تعالی حضرتلرینک فرض ایتکان ورسول الله دن سنت اولوب
 ثابت اولغان انسانلره فائدهلی عبادتلرنی ومعاملاتلرنی بیلمک
 وقرآن، حدیث برلان بیان ایدلرلرلر مکارم اخلاقی اوکرانمکر.
 علوم عقلیه: آدم بالالرینک فکر، نظر، دقت وتجربه لری ایله
 ظهوره کلگان وکلاجک علملردر. بنی آدم دنیاده گوزل معیشت
 سورمک لری ایچون بو علملره بیک احتیاجی واردر. اشبو علوم عقلیه
 سایه سنده بو عالمن تیوشلی روشده فائده لنه چقمز. بو علوم عقیه دن
 باشلیجه: علم طب، علم تشریح، علم الانسان علم الحیوانات، علم النباتات
 وحساب، جغرافیا، هندسه وکیمیا اسملریله مشهور. مترقی ملت لرنک
 مکتبلری بونلر ایله مالی (دولی) بزنک مکتبلر و مدرسه لر ایسه بونلردن
 خالی (بوش) اولان فائدهلی علم لردر. بس بز جناب حقلر رضاسنی
 تابماق قصدنه اولساق لازم بزلرگه بو ایکی نوع علوم برله قاناتلانمق.
 بو ایکی تورلی علملرنک ایکی سننده مهروم یا که برسی ایله گنه کفایت
 ایدن قوم دنیا و آخرت سعادتلرینه نائل اولمیه چقلر. نظر مزدن
 کیچره لم اوزمزی. بزنکدیمزنی اسلام ملتنی دیوب آتیمز. اسلامیت نک
 اساسی اولغان بو ایکی نوع علوم ایله بز قاناتلانغان مزمی؟ هیچ!
 علوم عقلیه دن بالکلیه مهروم قلیلر قارالغان «حکمت یعنی فائدهلی اش
 یا که سوز مؤمن بنده نک بوغالتقان نرسه سیدر نی یردن تابسه ده آلورغه
 آشقسون» معناسنده اولان «الحکمة ضالة المؤمن اینما وجدها اخنها»
 حدیث شریفنه بزده برده دقت و اعتبار یوق. علوم عقلیه نک نتیجه سی
 یمشی اولان صناعتلرگه ویاگا یاگا اختراع ایدلمکده اولان شیلرگه
 بز بیچاره لر بونلر شیطان فعلی، جن اش! دیوب قاراب تورما ینچه،
 بوش بوغالزق ایتهمز. نه عجب انقلاب (تورلانر) نه قدر اوکنچلی
 اوزگارو! زیرا بر زمانلرده قرون وسطی ده اسلام ملتنی طرفندن

ياصالغان شيلرگ، بوجن اشى يا كه مونك ايچننه شونداى برحيوان اولور ديوب حيران اولان فكريسز دقتسز وتجربه سز ياوروپاليلرنك بوزمانداغى خلفلرينك (اولادلرينك) تجربه واجتهادلرني سايه سنده اشلمكه اولدقلىرى صنعت لرينه بزلر آغز آچوب وبونلرنك جاهل بابالرينك سوزلرينى سويله يورز. وبعضاده «بودنيا كافره جنت اوابدر. مؤمنه زندان!» ديوب كوئلمزنى آولاغان بولامز. «دنياك ايچون دنياده مسعود وتوزك عمر كچرمكك ايچون سعى واجتهاد ايله عمل قيل گويا ابدى توراقق» معناسنده اولان: «اعمل لدنياك كانك تعيش ابد» حديث شريفنه برده التفات يوق. عجب! علوم نقليه بزه وارمى؟ يوق ديمگه جسارت ايديلماز. لکن اولگى عصر سعادتنگى صافلغى ورونقى ويسرتلگى (يكلگى) اوزه مى؟ يوق بالعكس نيچه تورلى بدعتلر وخرافات جاهليه وعادات مجوسيه لى علوم نقليه نك صافلغنه ويسرتنه ضرر ويروب آينك اوزرنده لى لكه لر كى لكه اولمشلر. رسول اكرمن صوك نيچه تورلى موضوع حديثلر سوزلانونب ديندن اولماغان شيلر دين ايدوب كوسترلوب اسلام ملتنيك يالقاولغنه، قورقاولغنه، غيرتسزلكنه واستقبالنى (كيلاجكنى) فكر ايتمازسزلكنه سبب اولمشدر.

(ايهاالاخوان! ايقظناالله تعالى واراناالحق حقافرزقنااتباعه واراناباطل باطلا فرزقنااجتنابه)

(١٧)

﴿ رمضان المبارك ابتداسنده خطبه جهه ﴾

الحمد لله الذى رفع قدر شهر رمضان وانزل فيه القرآن * واجزل فيه الاحسان بفتح الجنان * واكمل

فيه الامتنان بتعليق ابواب النيران * وتفضل فيه بالغفران
وصفد فيه كل مار دو شيطان * فطوبى لمن وفقه الله للطاعة
والاحسان * وويل لمن خذله الشيطان * اشهد ان لا اله
الا الله شهادة لاتزال منورة للجنان * واشهد ان
سيدنا محمدا عبده ورسوله سيد ولد عدنان * الذى
خصه الله تعالى بشريف التكليف واعان * وخنق عن
امته كل اصركان * صلى الله تعالى عليه وعلى اله واصحابه
السادات الاعيان *

اما بعد جناب رب العزته حمد وثنا ورسول اكرم افندمره صلوات
شريفه صوكنده اى دين قرداشلر! جناب حق بزلردن وسزلردن
راضى اولغاى. طلوعيله تبركلند ككز اشبو آى رجب المرجب وشعبان
المعظم دن صوكنده اى مبارك آيدر. شو آينك فضيلتى حقنده! «اولى
رحمت اورتاسى مغفرت آخرى عناب جهنم دن خلاص اولمغه سبب»
دييامشدر. بتون سنه بوينده حصوله كلهك بركات بوشهر شريفه گى
بركنه نظراً بر قطره مثلنده قالاچق درجه ده جامع الخيرات والبركات
اولان بر شهر عظيم القدر وبونك. ايچنده درمك آيدن افضل وخيرلى
اولان ليلة القدر. دقت ايديكز دين قرداشلر! بو آيده غى الفت
وبر بزمزه جيو اووب جمعيت قيلماق بتون سنه بوي جمعيتنر نك دوام
وثباتى ايچون سبب وبو آيده غى افتراقمز (آيرلوب عداوت صاقلاب
يوزمكمز) بتون سنه بوي افتراقمز سبب اوله حق. بيوك ثرده (سونچ)
شول كمسه يه كه بو شهر عظيم اونراو كمسه دن بو آينك خالقى راضى

اولدیغی حالده . وبالعکس نه بیوک حسرت در که شوکمه سه به که بویله شرافتلی آینک قدرنی بیلمای غفلتله کچروب بونک خالقنه عاصی اولوب غضبنه دوچار اولور . (السلام علیک یا شهر رمضان ! السلام علیک یا شهر التراويح و ختم القرآن ! مرحبا یا شهر الرحمة والغفران ! مرحبا یا مهمط القرآن !) بیوک سونچدر سزه ای اخوان ! نصیب اولدی سزه شهر رمضان ، قووانکز شاد اولکز قلهکزله ای یاران ! میسر اولور سزه جنت ، تورلی نعمت ، حور و غلمان !

عزتلو جماعت ! شریعت غرامزده عاقل بالغ اولان کسه لرگه رمضان شریفی روزه سی فرض ایملشدر . وشونک فرض اولمقنده شول قدر فائده لر واردر که جمله دن برسی نئس حیوانیه نی حدندن آشوب کیتونندن منع ایتو ، نفسنک عقلنی بالکلیه جیکوب کیتونندن منع ایتو ، دخی روزه سببلی اوزنده چیکسگان آچلقدن فکرگه کیتوب فقیرلره و آچلره رحمت واحسان ایتارگه قزغو و آچلرنک طامقلرینی طویدر و غه میل ایتودر . حضرت یوسفی (علی نبینا و علیه السلام) گه : نه سبیدن بوقدر آچلق چیکه سن (روزه توتاسک) دیلدک : «اگرده بن دائم طوق طورسام آچلرنک حاللرندن و آنلرنک چیکمکه اولدقلری الم دن غفلت ایترمن دیوب قای برزمانلرده بویله آچلقنی اختیار ایتوب آچلقدهغی قیینلقنی المنی چیکامن» دیمش . بس جماعت ! بویله بزم فائده مزه فرض ایلامش شور رمضان روزه سنی اعتبار مزه آلوب توتوق جهندنه اولالم . و رمضان شریفنک کوندر و کیچه لرینی بیک حرمتلب طاعت و عبادت و ملت فائده سیننه المزدن کلگان قدر یخشیلیق لر اشله مکله کیچره ام . روزه حقنه رسول اکرم : «لکل شی باب و باب العبادة الصوم» دیمشار . معنای شریفی : «هر نرسه ننگ مرادقه موافق اولوب وجودکه چغوینه بر باب وار ، سبب وار ، عبادتنک

بابي باش سببى روزهدر « ديمكدر .
(بارك الله تعالى لنا ولكم في شهر رمضان ! ووقفنا للتعاطب المواقظ الحسان !)

(١٨)

﴿ رمضان المبارك انتهاسنده خطبة جمعه ﴾

الحمد لله * تنزهه عن الزمان والامكان * وتعالى عن
سماة العجز والنقصان * وهدى للناس الى سبيل السلام
بانزال القرآن * على رسوله سيد ولد عدنان * انزله
في ليلة القدر من شهر رمضان * هدى للناس وبينات من
الهدى والفرقان * من عمل به نال جزاء الاحسان * اشهد
ان لا اله الا الله الرحمن * واشهد ان سيدنا محمد ا عبده
ورسوله الم محمود في التوراة والانجيل والفرقان * صلى
الله تعالى عليه وعلى آله واصحابه المكرميين بتلاوة
القرآن * المنعوتين بحفظ حدود القرآن * وارشاد الامة
بتبليغ الايمان *

اما بعد جناب حق تعالى به حمد وثنا ورسول اكرم حضرت لرينه
صلوات شريفه صوگنده اى اهل اسلام ! جمله من جناب الله نك رضاسنى
تابقان بنده لرندن اولغاي ايدك . معلومكزكه اشبو جمعه شهر رمضان
المبارك نك آخر جمعه سيدر . تحقيق يقنلاشدى شومبارك آينك بز لردن
افولى (غائب اولوب كيتوى) لازم اولدى بز لره خلوص قلبمزله بونك
ايته صاوبو الاشماق : « الوداع ! الوداع ! يا شهر الرحمة والغفران !

و عتق من النيران ! الفراق الفراق ! يا شهر التراويح وختم القرآن !
 نيچك شادلندوغان ايدك طلوعك ايله اي مهبط القرآن ! ربنا قبول
 ايتكاي سندهگي عبادتلمزني اي شهر الغفران ! شفيع اولغايسن يوم
 القيامته در حضور سبحان ! اميد ايتهمز جناب فياض مطلقن اجلمزه
 فرصت ويروب سنى كوسترمك لكن برنيچه سنه لر برنيچه زمان !
 محترم جماعت ! استعداد، قابليت وفرصت وار وقتنه اينگو
 اشلرني قيلولب ثمره سي اولان اينگو جزاء كوررگه ترشكز. طول امل
 برلان آلمدانغان بيچاره لر دنيا و آخرت حسرت چيگه چكلر. نه بيوك
 تأسف (اوكنچ) شهوات نفسانيه لرينه اسير (قل) اولغان وتورلى
 گناهلره چومغان بدبخت لره ! نه درعجبا ! نيچه تورلى عبرت لر كوردكلرى
 حاله هيچ وعظانمايورلر ! يوقسه ظن قيليورلرمي آنلر حيات
 (تركك) يالغز شو دنياوى حيات اولدككن صوكره بشقه بر حيات
 ابديه يوق ديوب ؟ يا كه اويلايورلرمي آنلر اوزلرينه اهل بيتلرينه
 وبتون ملتنه ضرلى گناه لر ايله مبتلا اولدقلرى حاله فقط اسمآگنه
 مسلمان اولو برلان حضور الهيد اهل كرامت اولورمزديه ؟ ! هيهات !
 خام خيالدر وباطل ظندر . هر حاله يادمزده توتالم كه عملمز نه
 ايسه جزاسى هم شونك كمي اوله جق . جناب الله جمله مزى خيره
 موفق ايله سون . آ .

اخطار :

رمضان المبارك صوڭ جمعه سي مناسبتيه اشبو خطبه، او قلك قنن صوكره
 صدقه فطره احكامنى اوگرتمك مصلحت كوريله . زيرا رسول اكرم
 (صلعم) افتمز عيد فطر دن اول رمضان المبارك آخرلرند صدقه فطره نك
 احكامنى اوگراتوب خطبه شريفه سنى او قور اولمشلر . واصحاب كرام
 افنديلرمنك خطيب لرى رسول اكرمه تبعا قبل النظر بويله خطبه لر

اوقوب احكام صدقة فطرني بيان ايتمشلر . (على انقارى لمختصر الوقاية

﴿ بيان صدقة الفطر ﴾

صدقة فطر؛ رسول اكرم افندمزنك: (آزاد كشيمن، قلتن، كچوك وبيوكدن هربرى ايچون بغدايدن يارتى صاغ دورت قداق چاماسى-آرپادن برصاع-سكز قداق چاماسى-ويرگز) معناسنك اولان «ادوا عن كل حر وعبد صغير او كبير نصف صاع من بر او صاع من شعير» حديث شريفى ايله واجبات اسلامدن بر اولقى اوزره واجب اولشدر . ودخى صدقة فطره حقننه جامع صغيرده ابن عباس (رضاه) روايتيله منكور اولان بر حديث شريفه: «زكاة الفطر طهرة للمصائم من اللغو والرفث وطعمة للمساكين من اداها قبل الصلوة فهي زكاة مقبولة ومن اداها بعد الصلوة فهي صدقة من الصدقات» بيورامشدر . معناسى: «صدقة فطر روزه تونقوچى كمسهنك روزه كونلرنده گى عيب، قصور وكيمچيلك لرى ايچون كفارت پياكلكدر . وفقير مسكين لىر ايچون برشاد لنوب آشارلق نعمتدر . بر من صدقة فطره سنى عيد نمازندن مقدم ويرسه مستحب وقتنه ويردىكى ايچون حضور رب العالمينده قبوله كچر . بر من عيد نمازندن صوك ويرسه غيرى صدقه لىر جمله سننن بر صدقه در» ديمكدر . وبر حديثده: «اغنوهم فى هذا اليوم عن المسئلة» بيورامشدر . معناسى: (بونك كى عيد كوننده فقير ومسكين لىرى صورانورغه قالد رماگن-عيد نمازنده چغودن مقدم صدقة فطرگننى ويرگز» ديمكدر .

دقت ايديگن جماعت! بو صدقة فطرنك حكملرى بشدر:

برنجى حكم: صدقة فطره آزاد اولان كمسه كندى نفسيچون ومالى اولماغان صبى اولادلىرى ايچون، عقل سز مجنون اولان بيوك بالاسى

ايچون وخدمتنده بولنان قل لرى وكنيزك لرى ايچون صدقه فطرنى ادا ايدر. خاتونينك وعافل بالغ اولان اولادلرينك فطره لرى ؛ نصابه يتارلك ماللى اولسه اوزلرينه واجب . بونلرنك فطره لرى زوجگه (ايرگه) واجب دگلدر. اگرده ويرر ايسه درست . صبى بالانك نصابه يتارلك مالى اولسه فطره سنى اوزمالندن ويريلور . ايكنجى حكم : صدقه فطر نصابه مالك اولميان فقيرلره مسكينلره ويريلور . اوجنجى حكم : صدقه فطرنك وجوبى بيرام كونك طاك وقتنده در . بيرام دن اول ويرمك دخى جائزدر . بيرام كونندن قالورسه قضا حساب ايدلور . بيرام كونينك طاكى بلنوردن مقدم وفات ايتكان كشى ابله طاك آتقان صوك دنياغه كيلگان بالا ياييسه اسلام ديننه كرگان كمسه لر ايچون صدقه فطره واجب اولماز .

دورتنجى حكم : بغدادين يا كه بغدادى اونندن ويرلكك يارقى صاع (٤ قداق) آرپادن ، قورى خرماندن ويا كه قورى يمشن برصاع (٨ قداق) ويرمكدر . بشنجى حكم : صدقه فطر دورت جنس شيدن واجب اولور : بغدادى آرپا ، قورى خرما وقورى يمشن . قحط زماننده بونلرى عيناً (اوزلرنى) ويرمك اوچوزلق وقتنده قيمت لرنى ويرمك افضلدر .

(١٩)

﴿ خطبه عيد فطر ﴾

الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله و الله اكبر الله اكبر
 والله الحمد (٣) سبحان من هو الهادى الى سبيل السلام *
 الذى شرح صدورنا للاسلام * وجعل لنا نورا نهشى
 به فى دياجير الظلام * الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله

والله اكبر الله اكبر والله الحمد (٣) سبحان من
 اكمل ديننا واتهم نعمته علينا غاية الاتمام * وانقذنا
 من الغرق في بحر المعاصي والانام * فمن اطاعه فيما امر
 وانتهى عما نهى عنه فقد ربح القبول وظفر بالفوز
 والاعتصام * الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله والله اكبر
 الله اكبر والله الحمد (٣) سبحان من فضل عباده
 المؤمنين بشهر رمضان شهر الصيام والقيام * وفتح
 للصائمين ابواب الرحمة والانعام * ووعد لهم بالجنان
 والخور المقصورات في الخيام * اشهد ان لا اله الا الله الملك
 العلام * واشهد ان سيدنا محمدا عبده ورسوله الذي
 هو للرسول امام * ولجميع الانبياء بداء وختام * عليه
 افضل صلاة واتم سلام * وعلى آله الطاهرين الكرام *
 واصحابه الركع السجود ابتغاء لوجه الله ذي الجلال
 والاکرام * والتابعين لهم باحسان الى يوم القيام *

اما بعد جناب الله حضرت لرينه حمد وثنا ورسول اكرم افندمز
 حضرت لرينه صلوات وتسلميات صوتنده اى محترم اهل ايمان ! اى
 دين اسلام ايله مشرف اولان اخوان فضل الهى سايه سنده صحت
 وسلامتلك ايله عيد سعيد فطره ايرشك، بوكون جمله نزه وجمله
 مؤمنين ومؤمناته خيرلى مبارك اولغاي . بوكون اويله بركوندرکه بز
 امت محمدنى جناب الله بوكون ايله اكرام ايلدى . بوعيد فطره وكيلاجك

عيد اضحى نىڭ بىز لىرە بىيوك عيد (بىيرام) اولمىنىڭ اصل سەببىن قاراساق كۆرنەدر كە رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مەكە مكرەمە دن مەدىنە منۆرە گە ھىجرە ايدوب واردقە كورمىش مەدىنە خلقىنىڭ سەنەدە ايكى كۈنلىرى وار ايمىش. شول كۈنلردە آنلر ھىچ اشلمگان گناھ و يارزلىق قالدرمىور لىر مىش و بوگادە اوزلىرى عيد (بىيرام) اسمى و يىرە لىر ايمىش. ھىرانسانىنە ياقشماين بىدعتلىرى بىتروب آنلرە بىدل بىرر سنت كوسترمىك كېى بىر وظيفە مقەسە ايلە مأمور اولان فخر كائىنات افندىمىز حضرتلىرى اصحاب كرامە، انصارە خطابا: « اى جماعت! سىز لىرنىڭ آتا باباللىرىڭىز دن قالمىش بويىلە ضرر و معصيت ايلە كىچىرە كلىمىكە اولان شو ايكى كۈنلرە بىدل ايكى كۈن تقديم ايدەرم عيد فطر ايلە عيد اضحى » دىمىشلىر. بو كۈنلر امت محمد (صلعم) ايچون طاعت، احسان وانعام كۈنىدەر. بس جماعت! بىز لىردە دقت ايدەلم بو كۈنگى كۈن شول ايكى كۈننىڭ بىرى و بىرىنچى سى در. اهل ايمان قىرداشلىر بىر بىرىنە آچق يوز بىرلە قاراب تىبرىك و تەنە ايتە تورغان، قىرداش طوغانلىرىنىڭ كوڭل خاطر لىرنى تابا تورغان كۈندەر. فرصت بىيلەلم بو كۈنگى ساعتلىرىنى. يورمىيالم فكىرسىز عقلسىز حيوانلىر كېى. ترك اولغان قىرداشلىرە صلە ايدەلم بارشالم. وفات اولانلر بىلە ىمىرتلىمىڭ و روھلىرىنە بىر فاتحە او قومق ايچون زيارتە وارالم. جناب الله حضرتلىرىنىڭ (وانفقوا ھما رزقنا كم) امر جىلىلمە امتثالا يتىملىرە و فقيرلىرە ياردەمە اولالم. صاقنالم جماعت! بويىلە عزيز و شريف كۈنلىرىمىزى تعليمات اسلامىيە دن خىبرسىز جھالتىك ياشايان قوملىر كېى فسق و فجور ايلە كچىرمىكن. سوڭىدىن او كىمىك و پىشيمان اولق بىر فائىدە و يىرەز. ھىر نچىك غفلت ايتىمىمەلم. دىن پا كىمىزە گناھ كىيىردن صانالوب قطع احرام ايدىلن غىبىت سويىلەمىك، كىشىنىڭ عرضنە طوقنىمىق سو كىمىك، اوغزلىق قىلمىق، حرامدىن مال جمع ايتىمىك، نە نرسە دن يىصالامىش

اولسەدە ايسرتكچ ايجمك ، زنا قيلمق ، ربا اوتوش اوينلرى كىيى معصيت لردن پاكتانوب افعالمزده و اطوارمزده دين مابين اسلامه موافق حركتده اولالم . (وقفنا الله لما يجبه ويرضاه)

﴿ بيان احكام التضحية ﴾

عيد اضحى كونلرنده كسيلان حيوان (اضحية) ، (ضحية) ياخود (قربان) ديه تغبير ايدلور . قربان كسمگه (تضحية) دييولور . شيميى تضحيه نك (قربان كسمكنك) صفتى ، شرطى ، سببى ، وقتى ، ركنى و حكى بيلنمك لازم اولدقندن و عيد اضحاده ؛ ياقنلاشدقندن بو جمعهده (*) بيان ايتمك مناسب كورلدى .

تضحيه نك صفتى : رسول اكرم صلى الله (عم) ائندمز نك : «من وجد سعة ولم يضح فلا يقربن مصلانا» حديث شريفنه بناءً واجب اولمقدر . حديث شريفنك معناسى : «حالتندن و قدر تنندن كيله تور و قربان كسميان كمسه نماز قيلاتورغان جايمزغه ياقينلاشماسون ديمكدر . دقت ايدلسه بوكىي و عيد آنچق ترك واجبه مترتب اولدقى تظاهر ايدر . واجب اولانده قان آغزودر . بس حيوانى درى حالنده تصدق ايتمكله و جوب ادا ايدامش اولماز . بوغازلقدن صكره ايتنك اوچدن برنى تصدق ايتمك مستحب در .

تضحيه نك و جوبنك شرطى : اسلام ، حرىيت ، اقامت و نصابه ايرشراك ماله صاحب اولمقدر . بناءً عليه مسلمان اولميانه ، آزاد اولميانه ، مسافره و نصابه مالك اولميانه قربان كسمك واجب دگلدر . نصابه مالك اولميانك كسدىكى قربان تطوع دز نفل در . قربان كسمكنك و جوبنده ذكورت (ايرلك) شرط اولمادغندن نصابه مالمكه اولان خاتونه

(*) شهر ذى الحجة مبارك نك برنجى جمعه سنده

دخی کندی آنچه سیله قربان کسمک واجبدر .

تضحیه ننگ سببی : وقت در .

تضحیه ننگ وقتی : ایام نجر دیبولگان ذی الحجه ننگ ۱۰ نچی ۱۱ نچی

۱۲ نچی کونلریدر . شهرلرده بیرام نمازندن سوگره ، عید نمازنی

اولقی تورغان کچوک قریه لرده و کوچبه لکده طاک آطقانندن سوک

قربان کسیلور .

تضحیه ننگ رکنی : قربان اولقی اوزره چالنووی درست اولغان

حیوانلرنی ذبحدر . آنلرده دوه ، صغر و قوی هم کچه در . دوه ننگ

بش سنه لکی ، صغرننگ ایکی سنه لکی ، قوی و کچه ننگ برسنه لکی

قربانه یاریدر . بالخاصه قوی ننگ اگرده گوداسی زور اولسه آلتی

آیلغی ده یاریدر . قوی و کچه برر کمسه دن گنه درست . دوه و صغرنی

بردن یدیکه قدر کشیلرننگ قوشلوب قربان ایدولریده درست .

بر کمسه قربان ایتمک ایچون آلتیغی بردوه یا که صغره سوکندن

آلتی کمسه دخی قوشولسه درست در .

تضحیه ننگ حکمی : دنیا ده واجب اولغان بر حقنی ادا و آخرت ده

بو عمل برابر نه بفضل الله ثوابه نائل اولمقدر .

قربان ایدیلجه ک حیوان اشبو : ایکی کوزی صوقراق ، یا خود

بوکوزی صوقراق ، تشسز لک ، قولاقسزاق ، یوری آمازاق درجه

اقساقاق ، یلک سویگرنده مای اوامازاق درجه ده آرقاق ، قولاغیننگ

یا خود قویرغیننگ یارتسی یا که کوبراگی کیسک اولمق و ایمچک

باشلری قوبمش اولمق کبی عیب لردن سلامت اولورغه کرک . شو

عیب لرننگ برسپله معیوب اولان حیوانی قربانه کسمک درست دگلدر .

صاتب آغاننده شو عیب لردن سلامت اولوبده صکردن بونلرننگ بری

ایله معیوب اولسه مشتری غنی آدم ایسه باشقه سنی قربان ایدر .

فقير ايسه شول قربان يتار. قربان اينده جك حيوان قبل النبح اولسه صاحب قربان غنى ايسه باشقه سنى آلمق لازم. فقير ايسه غير لازم در. قربانى كسمك النمن كلورسه كندسى كسمك مستحيدر. كلميورسه يانندن بولنه رق باشقه كمسه دن كسد يرر. بوينوزلى يا كه بوينوزسز يا كه بر آز بوينوزى قيرق يا خود خصيه سى بورق (بشتر لغان) اولمقندك ضرر يوق قربانه درست در.

(۲۰)

﴿ خطبه عيد اضحى ﴾

الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله والله اكبر الله اكبر
 والله الحمد (۳) سبحان من يقبل من عباده المخلصين
 اعمالا * الذين يبذلون فى سبيل الله نفوسا و اموالا *
 فيعطيهم الله على قدر تقواهم نوالا * الله اكبر الله اكبر
 لا اله الا الله والله اكبر الله الحمد (۳)
 سبحان من افترض حج بيت الحرام على عباده فشدوا
 اليه رجلا * وتركوا فى رضاه الازواج و اموالا * واتوه
 شعثا و عبرا يرجون منه جل جلاله العطاء و الوصالا *
 الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله والله اكبر الله اكبر
 والله الحمد (۳) سبحان من شرع القرابين على الذين
 يملكون اموالا * ليرجون بار اقتهم الدماء منه النوال

وافضالا * فنعم الذین یتقربون فی ایام معدودات بافضل
 العبادات الی الله المفضالا * اشهد ان لا اله الا الله وحده
 لا شریک له الذی لا یری العقول السلیمة له مثالا * وما زال
 الوهیه غیره محالا * و اشهد ان سیدنا محمد ا عبده ورسوله
 المبعوث الی الثقلین بالهدی و دین الحق الذی لیس
 غیره من الادیان الاضلالا * صلی الله تعالی علیه وعلی اله
 واصحابه الذین اوجتهد وافی نشر الاسلام اعزاز له واجلالا *
 اما بعد جناب الله حضرت لرینه حمک و ثنا و رسول اکرم افندمه
 صلوات شریفه دن صکره عزتلو جماعت مسلمین ! فضل الهی ایله بو
 کون عید سعید اضحی یه ایرشملکه، مشرف و بختیارمز . شرف ادرا کیله
 مشرف اولدقمز شو عید اضحی یه ایرشکان امت اسلامیه ننگ کوکل لرنده
 یک مقدس بر خاطره حاصل اولمق طبیعیدر . عید اضحی دییلد که
 انساننگ فکری ایسکی زمانلره قایتادر . بو عید سعید میامین بییدک
 زمان تأسیسنی باشلانغان وقتنی آراشدیرادر . بو عید مبارک ایله مبارک
 عید فطر هر ایکسی ؛ اهل مدینه ننگ جاهلیت زمانلرنده سنه ده ایکی
 مرتبه انواع معصیت لر برله کچره تورغان کونلرینه بدلدر . او ییله
 بدعت و ضلالت ایله کچمکنه گی کونلری فخر کائنات افندمز طرفندن
 بویله طاعت ، عبادت انعام واحسان ایله کچرمکنگ لزومنی تعلیم
 ایدیلمن کونلردر . بو عید سعید اضحی ده جناب الله ننگ رضاسی ایچون
 قربان عرض ایتمکنگ اصلنه و زمان تأسیسنه نظر ایدیلسه کوریلرکه ؛
 بو واقعه اضحی (قربان واقعه سی) قرآن کریم ننگ بییک عالی بر صورتنه

بیان ایندیگی اوزره الله تعالی طرفندن حضرت ابراهیم (علی نبینا وعلیه السلام) نڭ عبودیت دهگی و الله نڭ امرنه اطاعتدهگی صداقتنی زمانندهغی کسهلره والی یوم القیامة کیلاچک انسانلره اظهار ایچون برامتنعان الهی صورتنده واقع اولمشدر. وابن نجیبنه فنا و بدل اولمش بر حیوان کبی بر قربان کسمک شریعت غرأی محمدیه ایله عامل اولان اهل اسلامه بر عبادة دینییه و قربه شریفه اولوب قالمشدر. و بونڭ وقت اداسی حج بیت الحرام کونلرنده اولمق اوزره شرف و قدری بر قات دهآ آرمشدر. دقت ایڈگز جماعت! بو کونگی کون بتون یر یوزندهگی اوچ یوز میلیونی متجاوز اهل اسلامڭ بلند آواز ایله تکبیرات شریفه اوقی تورغان کونلریدر. جوامع و مساجد شریفه لرده کمال اخلاص و انشراح قلبه ادای عبادت ایته تورغان کونلریدر. و بر برلرینی تبریک و تهنة و ازیاد عمرلری حقنه خیر دهآ قیلا تورغان کونلریدر. وفات ایمن قرداش و توفانلرینه صله قیلوب بارشا تورغان کونلریدر. وفات ایمن قرداشلرینڭ قبورلرینه زیارت و آنلر ایله عبرتلمک کونلریدر. یتیم، فقیر، عاجز و مسکینلره یاردمه اولوب صحت و مال نعمتلرینه شکرانده اولمق کونلریدر. جناب قیاض مطلق حضرتلری اشبو عید سعید اضحی نی بالجمله مؤمنین و مؤمنات حقنه مبارک و متیمن بیرسون. بو کبی نیچه نیچه ایام مبارکه و اعیاد مجلهیه ایرشمکنی نصیب ایتمسون آ.

اخطار:

استاذ الکل محقق المرجاتی حضرتلرینڭ جمعهده او قوغان خطبه سنی بر اسناد ایله استاذمن او قوب شونده ترجمه سنی هم یازوب برابر نشرینی مقول کوردم استاذ رحمه الله نڭ خطبه سیله هم اتعاظه یسر اولغای اییدی.

الحمد لله تعالى عن شَأْنٍ يَشْغَلُهُ * أَوْ نَسِيَانٍ يَنْهَاهُ *
 وَجَلَّ عَنْ مِثْلِ يَطَاوُلُهُ * أَوْ شَبِيهِه يُقَاوِمُهُ * أَوْ نَظِيرٍ يُمَانِعُهُ *
 اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَمَا الْعَرْشُ حَامِلُهُ * وَيُنزِلُ لَكَ مَا كُنْتَ تَقُولُ
 يَخْلُو مَنَازِلَهُ * يَرْجِيْنَا بِالْعَهْلِ الصَّالِحِ وَنَعْمَ الْعَبْدُ عَامِلُهُ *
 وَيَوْمَ مَنَابِرٍ وَبَيْتِهِ فِي الْجَنَّةِ وَمَتَى خَابَ أَمَلُهُ * يُثِيبُ بِالْقَلِيلِ
 وَبِالْكَثِيرِ يُقَابِلُهُ * وَيَحْلُمُ عَنِ الْعَاصِي فَيَسْتُرُ عَنْهُ وَلَا
 يُعَاجِلُهُ * وَيَدْعِي الْكَافِرَ لَهُ شَرِيكًا فِيهِ هَلْهُ * وَإِذَا بَطَشَ
 هَلْكَ كَسْرَى وَصَوَاهِلُهُ ^ط وَذَهَبَ قَيْصَرٌ وَمَعَاقِلُهُ * أَشْهَدُ
 أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ * وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
 وَرَسُولُهُ الْمَبْعُوثُ بِالْإِسْلَامِ الْعَذْبِ مَنَاهِلُهُ * صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَسَلَّمَ كَمَا يَجِبُ وَيَسْتَأْهِلُهُ * ^ب أَمَا بَعْدُ
 عِبَادَ اللَّهِ فَإِنَّ الْعَمْرَ أَنْفَاسٌ تَسِيرُ لِأَبْلِ تَطِيرُ ^ط وَإِنَّ الْأَمَانِي
 أَحْلَامٌ وَأَضْعَاطٌ تَرَى فِي الْمَنَامِ * هَذَا سَيْفُ الْحَمَامِ قَدْ دَنَا
 فَإِنْ ضَرَبْنَا قَدْ نَاوَجَادِي الرَّجِيلِ قَدْ حَادَى أَوْلَا زَادَ عِنْدَنَا
 تَبَالِدُنِيَا قَصِيرٌ أَمْدُهُ أَمْدُ يَدِ أَمْلَاهَا * وَلَنْ يُوَجِّرَ اللَّهُ نَسْفًا إِذَا
 جَاءَ أَجْلُهَا * ^ط مَرَّ الْأَحْبَابُ عَلَى مَدْرَجَةٍ وَخِيُولُ الْبَاقِينَ
 مَسْرَجَةٌ * ^ط فَانْتَبَهُوا مِنْ رِقَادِ الْغَفْلَةِ وَتَيْقُظُوا مِنْ نَوْمِ الْيَتَمِّطَةِ ^ط

تَعَسَّأَلَهَا مِنْ خَسْرَةٍ شَدِيدٍ أَلَيْهَا * وَلَنْ يُوْخَّرَ اللهُ نَفْسًا إِذَا
جَاءَ أَجْلُهَا * وَأَعْجَبًا لِنَفْسِ الْمَوْتِ مَوْتِهَا وَالْقَبْرِ مَنْرِهَا
وَاللَّحْدِ مَدْخَلِهَا ثُمَّ يَسْوَعُهَا * وَلَنْ يُوْخَّرَ اللهُ نَفْسًا إِذَا
جَاءَ أَجْلُهَا * كَمْ قَاطِعَ زَمَانِهِ بِالتَّسْوِيفِ طَبَّاعِ دِينِهِ بِالْحَبَّةِ
وَالرَّغِيفِ طَبَّاشْتَرَى الْوَيْلَ بِتَطْفِيفِ الطَّيْفِ * يَتَمَنَّى الْعُودَ
إِذَا رَأَتْ نَفْسَهُمَا يَدَّهَا * وَلَنْ يُوْخَّرَ اللهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجْلُهَا *
كَمْ مَشْغُولٍ بِالْقُصُورِ يَعْهَرُهَا * وَلَا يَفْكَرُ فِي الْقُبُورِ وَلَا
يَذْكُرُهَا * قَدُ وُقِعَ فِي أَشْرَاكِ الْمَنَايَا * وَهُوَ لَا يَنْظُرُهَا *
أَفِي لَدُنْيَا هَذَا آخِرُهَا وَآخِرِي هَذَا أَوَّلُهَا * وَلَنْ يُوْخَّرَ
الله نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجْلُهَا * كَمْ مَائِلٍ إِلَى جَمْعِ مَالِهِ تَرَكَه
تَرَكَه وَمَرَّ بِأَثْقَالِهِ * هَلْ رَحِمَ الْمَوْتُ مَرِيضًا لَضَعْفِ حَالِهِ
أَوْ وَهِنِ أَوْصَالِهِ * أَمْ تَرَكَ كَاسِبًا لِأَجَلِ عِيَالِهِ أَوْ خَيفِ
أَطْفَالِهِ * قَدْ رَمَقَتْ أُمَّ النَّوَائِبِ وَحَانَ نَزْوُلُهَا * وَلَنْ
يُوْخَّرَ اللهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجْلُهَا * إِذَا مَلَكَ شَهْسُ الْحَيَاةِ الْمَغِيبُ طَبَّ
وَقَامَ عَنِ الْعَايِلِ الطَّبِيبُ وَأَخَذَ النَّفْسَ مِنْ بَاطِنِهَا التَّوْبِيعُ
وَالتَّانِيبُ * فَلَوْ رَأَيْتَهَا تَسْأَلُ عَمَّا بَهَا وَلَا تَجِيبُ مِنْ يَسْأَلُهَا *
وَلَنْ يُوْخَّرَ اللهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجْلُهَا * آهَ لِسَاعَاتِ شَدِيدَةِ
السُّكْرَاتِ فِيهَا عَمْرَاتٌ لَيْسَتْ بِنَوْمٍ وَلَا سَبَاتٍ طَبَّ وَالْمَرِيضُ

يَتَقَلَّبُ عَلَى فِرَاشِ الْمُخْرِقَاتِ * فَآهَ ثَمَّ آهٍ مِنْ جِبَالِ حَسْرَاتٍ
يَعْمَلُهَا * وَلَوْ يُوْخِرُ اللهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجْلُهَا * لَا يُخْبِرُ مَنْ
فِي الْقُبُورِ عَمَّا إِلَيْهِ آلُوا * وَلَوْ قَدَرُوا عَلَى الْمَقَالَةِ لَقَالُوا *
أَسْكَنَهُمُ اللهُ الَّذِي أَنْطَقَهُمْ * وَأَبَادَهُمْ كَمَا خَلَقَهُمْ * وَيُعِيدُهُمْ
كَمَا خَرَقَهُمْ * وَيَجْمَعُهُمْ كَمَا فَرَّقَهُمْ * وَكُلُّ نَفْسٍ وَأَعْمَالُهَا *
وَلَنْ يُوْخِرَ اللهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجْلُهَا * لَقَدْ صَاحَ بِكَ الصَّايِحُ
وَيَكْفَى مَاضِي مِنَ الْقَبَايِحِ ^ط فَاقْبَلِ الْيَوْمَ هَذِهِ النَّصَايِحَ *
فَإِنَّ الْمَسْكِينِ مِنْ لَا يَقْبَلُهَا * وَلَنْ يُوْخِرَ اللهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ
أَجْلُهَا * وَقَدْ قَالَ سَبْعَانَهُ وَتَعَالَى * أَنَا كُلُّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدْرِ ^ط
وَمَا أَمَرْنَا إِلَّا وَاحِدَةً كَلِمَةً بِالْبَصْرِ وَلَقَدْ أَهَلَكْنَا الشَّيَاطِينَ مِنْ
مَدْكَرٍ * وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزَّبْرِ * وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَر *
إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَابِ وَنَهْرٍ ^ط فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ *
بَارَكَ اللهُ لَنَا وَلَكُمْ فِي الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ * وَنَفَعْنَا وَإِيَّاكُمْ
بِالْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ *

جمله حمد و ثنا جناب الله تعالى به مخصوصه . اول حق تعالى کند بسنی
شغلندره تورغان حالدن منزهدر . اونندره تورغان اونوتچاقلقندن پا کدر .
کند سیننه غلبه قیلورلق (یکبار لک) مثلندن ، قارشى توررلق اوخشاشدن ،
منع ایدشر لک تکد اشندن مقدسدر و پا کدر . عرش عظیم اوزره بلند

اولدى . اما عرش آنى حامل (كوتارگوچى) دكلدر . جناب الله اينار
 لكن اورنى بوش قالوب كوچكوچى كىي دكلدر . (چونكه جناب الله
 جسم كاوده دكلدر) الله تعالى يخشى عملمز برابرينه رحمت لى (وصفندن
 عاجز اولورلق) ثوابلر برله بزنى اميدلندره در . نه قدر يخشى ونه
 بختلى كمسه در يخشى اشلرنى قيلغان كمسه . و اول الله تبارك و تعالى
 جنته كندسينگ كورنمكى ايله بزنى اميدلندره در . و اميد ايدوچى
 قايجان محروم اولغانى بار . بندهنگ قيلغان خيرلى عملينگ آزى برله
 ثوابلندره در و آڭا كوب برله مقابله قيلادر . عاصى و گناهكار بندهنگ
 ياوز حاللرينه قارشى مقتضاي حكمتى اوله رق صبرلق قيلادر . و آنى
 قاپلايدىر . و عذاب قيلورغه آشقممايدىر . جناب الله كندسينه شريك
 دعوا قىلا تورغان كافرگه ده مهلت ويره در . غضب برله توتغانده
 عجم پادشاهى اولان كسرى هم آطفى عسكريدنه هلاك اولدى ، و روم
 پادشاهى اولان قيصرلر و آنلرنىڭ محكم حصارلىرى هم بوغالىدى . يالغز بر اللهغه
 باشقه الهلرى يوق لغيله شهادة ويره من هم اول اللهنگ اورتاغى يوقدر .
 دخينه شهادة ويره من كه اچله تورغان بولاغى تملى اولان اسلام دينيله
 كوندرامش محمد (عم) اول الله تعالى نىڭ قلى هم رسولىدىر . آڭا
 و آنىڭ اهل بيتلرينه و صحابه لرينه الله تعالى صلاة و سلام قيلغاي ايدى
 رسول اكرم اوزى سويگان كىي هم لازم قيلغان كىي .

اما بعد . اى الله تعالى نىڭ بنده لرى ! بو بى وفا يورتنه كچرمكده

اولدىغىز عمرلر نئمى (صولو) لردن عيسارتدر . بونغمى لىر يورمكده
 بلكه قوش كىي اوچمقندره . طول امل (خام خياللر) يوقيدى كورنه تورغان
 باطل و شيطانى توشلر كبيدىر . مونه بو اولوم قلچى تحقيق يقين كلى
 اكر صوقسه بزنى قاقغه يارادر . سفرنىڭ قافلده باشى ندا قيلدى ؟ حالبوكه
 اول سفرگه يارارق و يتىرلك آزق بزلرده يوقدر . هلاك بولسون بودنيا

وقتی قصه مشقتی اوزون « اجلی ایرشد کله الله تعالی هیچ بر نفسی کچکرمیدر » دوستلرمز هربری نوبتله اوزدی و اوزمقله درلر. قالب تورغانلرنکله آطلری ایبارلنمشدر. اویغانکیز! غفلت یوقوسندن، اویغانکیز اویغانمق مکن اولان یوقیمن. حسرة و محنتک قینلغندن اوتری هلاکت ایرشسون بودنیاغه « اجلی ایرشد کله هیچ بر نفسی الله تعالی کچکرماید. نه عجبدر بونفس صرغنی حالی اولوم، منزلی قبر کوهجک یریده لحد اولوبده بونک اوستینه همان یاوز عمل قیلادر. « اجلی ایرشد کله الله تعالی هیچ بر نفسی کچکرمیدر » سوکزه اشلمن دیو قیمتلی و قتلرنی اوزدرغوچیلر بیگ کوبدر که نان و اورلقغه دینن صاتمیش و اوکنچنی اولچاوده کیمتمک ایله صاتوب آلمش. اوزی کیرو بواشندن قایتمقنی امید ایدر محشر کونی ایرشوبده ایسن و عقلن کیناررلک قاطیلقلر کورگان وقتده (لکن ممکنمی بو؟! جزا دیواننده هیچده عمل اولورمی؟!) جناب الله تعالی اجلی ایرشد کله هیچ بونفستی کچکرمیدر.

(زینتلی عمارتلر) بنا قیلورغه همتنی صرف قیلوب دنیاده مگکو قالور کبی شونلر ایله شغلنگوچیلر بیگ کوبدر. یاتاق قبرینی یادینه ده آلمیدر. و قبردهگی احوالننی فکرده ایتماید. حالبوکه اولوم توزاغینه توشمشلر اومسکین بنده بوکا برده قارامیدر. تفو! سوکئی اولوم اولان بودنیاغه هم اولی اولوم اولان آخرتکه ده « هیچ بر نفسی اجلی ایرشد کله الله تعالی کیچکرمیدر » مال دولت جمعنه میل اینکوچیکه بیگ کوبدر که ماللرنی وارثلرینه ترکه ایدوب قالدروب کندسی اول ماللرینک یوکلاریله دنیادن اوتوب کتمشدر. « اجلی ایرشد کله الله تعالی هیچ بر نفسی کیچکرمیدر » بو اولوم خسته نلک حالینک ضعیف لکنه، اعضالرینک عاجز لکنه شفقت و مرحمت قیلورمی

وقيلغاني وارمو؟ اهل جماعتى وتربيه گه محتاج بالالرى ايچون كسب ايدوچىنى قالدرديمو؟ ! — ايغولر آناسى اولان بواولوم تحقيق كوز قريله قارادى ياقن اولدى آننگ اينمكى . «هيچ بر نسنين اجلى ايرشكك جناب الله هيچ كيچكدر ميدر» تركلك قوياشيني (غيبوبه) يوغالق مالك اولسه طبيب خاذقه خسته گه درمان قيلمقنن واز كچوب تورسه نفسه اچندن خوفكه ، اوز اوزىنى شلته لرگه توتنسه (بووقت نه آغر وقتدربو) . دخيه اول نفسنگ اوزنده گى حالندن صورالوبده اول صوراغوچيغه جواب ويرمكنى كورسك «هيچ بر نفسنى اجلى ايرشكك جناب الله هيچ كيچكدر ميدر» آه نه او كنج ايسرلكك كدىسنى قاطى اول تورغان ساعتلرگه آنلرده بيك كوب زحمتلر ، يوقدر انلرده يوقوده هم قالغولر . مرض كمسه اوت كى كويدرگوچى دوشا كنى يان ياغنه ايلاندر . نه بيوك او كچ ونه بيوك كيونچ ! شول مسكينگه كه حسرت طاولر ينى يوكلامشدر «هيچ بر نفسنى اجلى ايرشكك جناب الله هيچ كيچكدر ميدر» قوبرلده گى كمسه اوز لر يته كيلنگان اشدن خبر ويرميورلر اگرده آنلرننگ قدرتلرى اولسه ايدى سويلر ايديار . (لكن) دنياده آنلرنى سوزلشدرگان جناب الله آنلرنى توققاتدى ، يوقدان وار ايننگان كى آنلرى هلاك ايتدى . اعضالرنى آبرغان جناب الله ينه كيرو صورتلرينه قايتارور . بربرن آيرديغى كى دخى آنلرنى جمع ايدر . هر انسان عمللرى ايلاندر . «هيچ بر نفسنى اجلى ايرشكك جناب الله هيچ كيچكدر ميدر» تحقيق سكا آواز قيلدى قچرغوچى ، يتر اوزغان عمرده گى قيلدغى قباحتلر . قبول ايت بوكون بو نصيحتلرنى تحقيق مسكين شولدر كه قبول ايتماز بونلرى «هيچ بر نفسنى اجلى ايرشكك جناب الله هيچ كيچكدر ميدر» حق سبحانه و تعالى قرآن كريمده «انا كل شئ خلقناه بقدر . وما امرنا الا واحده كلامح بالبصر * ولقد اهلكننا اشياعكم فهل من مدكر * وكل

شيء فعلوه في الزبر * وكل صغير وكبير مستطر * ان المتقين في جنات
ونهر في مقعد صدق عند مليك مقتدر * « ديمشدر .

تفسیری : بزهر شینی ترتیب ، تعیین و مقتضای حکمت اوزره
تقدیر قیلوب یاراتدق . برشی نڭ بارلقغه چقماقنده یاخود قیامت
کونی اولمقده بزم امرمز برکلمه درکه کوزنڭ حرکتی قدر آز بر
زمانده اول شی بارلقغه چغار . ای اهل مکه ! اوتکان امتلردن کفر
وتکنیبده سزڭ مثلرگزنی هلاک ایتدک ، آنلرنڭ حالندن عبرت
آلوب نصیحتلنرمیسگنر وعظلنرمیسگنر ؟ انسانلر خیر وشردن نه اشلر
ایسه کرام کاتبین دفترلرنده یازلمشدر . اولسن آخره دک کچوک بیوک
سوزلرهم اشلر لوح محفوظده مسطوردر . شرککن گناه اشلردن
صاقلانغوچیلر جنتلرده لندین یلغلر یاننده درلر طوغریلق مجلسنده
(خوش اورنده) برمقتدر پادشاهڭ (دیمک جناب اللهڭ) رضاسی
یاننده درلر .

ای اهل ایمان قرداشلر ! جناب الله قرآن کریم ایله عمل قیلماقنی
جهلمزه نصیب ایلسون . آیات قرآنیه واحادیث نبویه ایله نصیحتلنمک
ووعظنمکنی میسر ایتسون آمین !

(خطبه ثانیه لر :)

الحمد لله * نحمده علی ما اولانا من العطیات *
ونستعینده فی المهمات * ونستغفره من المعاصی والسیئات *
اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله *
اما بعد فان الله وملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین

امنوا صلوا عليه وسلموا تسليما * اللهم صل وسلم على سيدنا محمد وعلى آله واصحابه وعلى جميع الانبياء والمرسلين اللهم ارض عن الخلفاء الراشدين ابي بكر وعمر وعثمان وعن سائر الانصار والمهاجرين * اللهم اغفر لى ولوالدى ولاستاذناو للمسلمين و المسلمين و المؤمنين و المؤمنات * عباد الله! ان الله يأمر بالعدل والاحسان و ايتاذى القربى وينهى عن الفحشاء والمنكر يعظكم لعلكم تذكرون * واذكر الله تبارك و تعالى اعلى و اولى و اعز و اجل و اعظم و اكبر *

(٢)

الحمد لله * باعث الامم * بارى النسم * جزيل الآلاء و جايل النعم * اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له ذو الجود و الكرم * و اشهد ان محمدا عبده و رسوله المكرم * اما بعد فان الله و ملائكته يصلون على النبى يا ايها الذين امنوا صلوا عليه وسلموا تسليما * اللهم صل وسلم على سيد العرب و العجم محمد و على آله و اصحابه اجمعين و على جميع الانبياء و المرسلين * اللهم ارض عن خلفاء حبيبيك الامام ابي بكر عبد الله الصديق * و الامام

ابى حفص عمر الفاروق * و الامام ابى عمر وعثمان ذى
النورين * و الامام ابى الحسن على المرتضى * وعن
سائر المهاجرين والانصار * والتابعين الاخير * والعلماء
الابرار * اللهم اغفر لى ووالدى ولساتذتنا وللمسلمين
والمسلمات * عباد الله ! ان الله يامر بالعدل والاحسان
وايتاء ذى القربى وينهى عن الفحشاء والمنكر والبغى
يعظكم لعلكم تذكرون * واذكر الله تعالى اولى واعز

واكبر *

(٣)

الحمد لله رب العالمين * والعاقبة للمتقين * ولا
عدوان الا على الظالمين * اشهد ان لا اله الا الله وحده
لا شريك له ولا معين * واشهد ان محمدا عبده ورسوله
الامين * اما بعد فان الله وملائكته يصلون على النبى
يا ايها الذين امنوا صلوا عليه وسلموا تسليما * اللهم صل
على سيدنا محمد وعلى آله واصحابه اجمعين * وعلى
الانبياء والمرسلين * اللهم ارض عن الاربعة الائمة الخلفاء *
اولى الصدق والكرم والوفاء ابى بكر وعمر وعثمان

وعلى * وعن سائر الصحابة ومن لهم في الخيرات يلي *
 اللهم اغفر لي ولوالدي ولاساتنا وللمسلمين والمسلمات
 والمؤمنين والمؤمنات * عباد الله ! ان الله يأمر بالعدل
 والاحسان وايتاء ذى القربى وينهى عن الفحشاء والمنكر
 والبغى يعظكم انكم تذكرون * ولذکر الله تبارک وتعالی
 اعلى واولى واعز واجل واعظم واتم واكبر *

(تمام)

جناب حقہ چوق شکر لر اولسونکه اثر عاجزانہ من اتمام میسر اولدی .
 وطبعک خنامیک استاذالمحررین خطیب فاضل اسماعیل یک غصیرینسکی
 جنابلرینک ۲۵ سنه لک ملی بیرامی کندسنک اجرا وترتیب ایکیلن
 مای آینده اولمقیه برفال خیر اولسه کړک ظن ایده رم . وشو اثرمی
 مطالعہ یه تنزل بیوران ذوات کرامدن خطالرمه تنبیه ، عیب وقصورلرمه
 عفو عالیلرینی نیاز ایده رم .

امام عبد الرحمن نیازی بن نور محمد الترمکمانی الحاجطرخانی

۱۳۲۶ سنه ربیع الآخر ۱۴

محرّم الحرام برنجی جمعہ خطبہ سی سنہ جدیدی تبریک	۱
مکارم اخلاقہ دعوت و ملی اشرفہ دلالت حقنہ .	۲
علم ، معرفت خصوصاً ہنر و کسب حقنہ .	۳
تربیۃ اولاد حقنہ .	۴
قلب سلیم صاحبین اولمق حقنہ .	۵
حبّل اللہ المتین اولان قرآن کریمہ تمسک و اعتصام حقنہ	۶
استقامت و نعمت عمر حقنہ .	۷
مکارم اخلاق خصوصاً تواضع حقنہ .	۸
دین اسلام ، بزرگ تأسفلی حالر و امید حقنہ .	۹
معنوی خستہ لک لر حقنہ .	۱۰
حق حقیقت و بزرگ دلیلر ایله قولقلر حقنہ .	۱۱
نعمت اعضا وبالخاصہ نعمت لسان حقنہ .	۱۲
ملتک انقراضنی موجب اولہ تورغان حالر حقنہ .	۱۳
شکر ، صبر و تسئل حقنہ .	۱۴
عمایت (صوقرلق و تعامی) (کورماش کہ صالحنو) حقنہ .	۱۵
کورگام خلق و جو مار دلحق حقنہ .	۱۶
علوم نقلیہ ، علوم عقلیہ و ہر ایکسی مقتضای دین اولقلری حقنہ	۱۷
شہر رمضان المبارک ابتداسنہ خطبہ جمعہ .	۱۸
شہر رمضان المبارک انتہاسنہ خطبہ جمعہ .	۱۹
خطبہ عید سعید فطر	۲۰
بیان صدقۃ الفطر	۲۱
بیان احکام التضحیۃ .	۲۲
خطبہ عید سعید اضعی .	۲۳
استاذالکل مرجانی (رحمہ اللہ حضرتینک) جمعہ خطبہ سی	۲۴
خطبہ ثانیہ لر .	۲۵